

Iskra

15

Poreč '87

To pot se je tradicionalno Iskrino poreško srečanje (od 10. do 12. aprila) razlikovalo od dosedanjih srečanj. V Poreču so se zbrali na posvetovanje in letno volilno konferenco Iskrini sindikalni aktivisti, ki so prvega dne posvetovanja najprej poslušali predsednika PO SOZD Iskra Franca Šitkoviča, ki jim je podrobno in poljudno spregovoril o prioriteta nalogah SOZD Iskra v letošnjem letu, za njim pa je predsednik Zveze sindikatov Slovenije Miha Ravnik obširneje, kritično in dokaj podrobno spregovoril o vlogi in položaju sindikata v naši družbi.

Miha Ravnik je v svojem obširnem izvajanju dokaj natančno, konkretno in stvarno govoril o družbeno-političnem položaju v celotni Jugoslaviji, postregel z vrsto stvarnih podatkov in dejstev o položaju, ki je nastal v zvezi z interventnimi zakoni, njihovim vplivom na odločanje, samoupravljanje in osebne dohodke, pri čemer je zlasti samokritično ocenil tudi vlogo sindikatov v sedanjem, ne preveč rožnatem gospodarsko-političnem trenutku Jugoslavije. Z jugoslovanskega, širšega aspekta, je ocenil tudi podobo in dogajanja v Sloveniji, konkretne probleme pa je apliciral tudi na Iskra, kar bo vsekakor pomagalo našim sindikalistom zlasti na področju prestrukturiranja, reorganizacije, združevanja in delitve OD.

V popoldanskem delu je bilo govora o nalogah sindikata pri urejanju področja čistega dohodka in sredstev za OD in skupno porabo glede na novo zakonodajo, družbene dogovore in druge predpise. Pri tem velja še zabeležiti, da se je k razpravi o obravnavanih problemih oglasilo precej razpravljalcev, ki so konkretno in konstruktivno prispevali svoj delež in tako pripomogli k razreševanju problemov.

Drugega dne posvetovanja v nedeljo pa je bila letna programsko-volilna konferenca ZS SOZD Iskra, na kateri so izvolili tudi novo vodstvo Iskrinega sindikata za naslednje mandatno obdobje.

D. Ž.

Predsednik slovenskih sindikatov Miha Ravnik je na poreškem srečanju Iskrinih sindikalnih aktivistov v svojem prispevku poudaril zavzemanje sindikata za večjo samostojnost in razvoj združenega dela (foto: D. P.)

Številni Iskraši med Kidričevimi nagajenci

Že 30. leto zapored je upravni odbor sklada Borisa Kidriča podelil Kidričeve nagrade za najpomembnejše ustvarjalne dosežke v Sloveniji na področju znanosti v preteklem letu. Med nagrajenci so tudi številni Iskraši, med njimi posameznik in sedem skupin. V okviru slovesnosti so v Iskrini poslovni stavbi v Ljubljani odprli tudi razstavo slovenskih inovacijskih dosežkov.

Slavna podelitev letošnjih Kidričevih nagrad je bila v dvorani slovenske skupščine.

Na petkovi slavna podelitev slovenski skupščini so podelili najvišje nagrade za znanstveno ustvarjalnost v naši republiki v letu 1986. Podelili so nagrade za življenjsko delo, za vrhunske znanstvene dosežke, za življenjsko delo na področju izumov in izboljšav, kot tudi 15 nagrad sklada Borisa Kidriča in 20 nagrad posameznikom in skupinam za izume in izboljšave. Med temi slednjimi je z Iskro povezanih osem nagrad. Prejeli so jih Franc Glinšek za razvoj in uvedbo žičnega upora v proizvodnjo, Mirjam Cergolj, Jadranka Praštal in Marija Trontelj za razvoj in uvedbo varistorja v proizvodnjo, Janez Žvab, Andrej Vozlič in Vojko Strle za distribuirani procesni krmilni sistem PKS-2, Boris Pihlar, Janez Lavriša, Janez Medic in Ljuba Klotnik za prototip Cianidnega analizatorja MA 5400, Miran Kosmač, Branko Semolič, Zdravko Zore, Ljubo Pogačnik in Mitja Skvarča za Tranzistorski servo regulator SR-Tr-20/40 in SR-Tr-40/100, Zvone Kerin, Božidar Gošte, Roman Lešnjak, Franc Stroj, Stefan Semolič za finalizacijo linije za upore in druge elektronske elemente z aksialnimi priključki, Branko Beslač, Mladen Kokolj, Mihajlo Komunjero, Ivan Pepelnjak, Darko Perhoč, Srečko Seljan, Branko Šošarič in Zdravko Vuk za lokalno mrežo za računalnike Partner (LAN-P, LSYN-

002), Niko Škorč, Franc Pintar, Aljoša Resinovič, Franc Pretnar, Jože Koleša, Marko Kodela, Jože Vozel, Stanislav Kuhar in Bogomir Rajh za Informacijski sistem za upravljanje prometa, Marko Rogač, Damijan Hafner, Marko Kovačević, Dušan Zalar, Milan Malej, Marjan Bohnec, Drago Wastersbach, Kristl Ogriš, Bogdan Kejžar, Aleksander Hadži in Andrej Leskovar za Mikrorračunalniški sistem Triglav.

Slavna govornik na podelitevi nagrad je bil predsednik slovenske skupščine Miran Potrč, nagrade pa je podelil predsednik upravnega odbora sklada Drago Očepek.

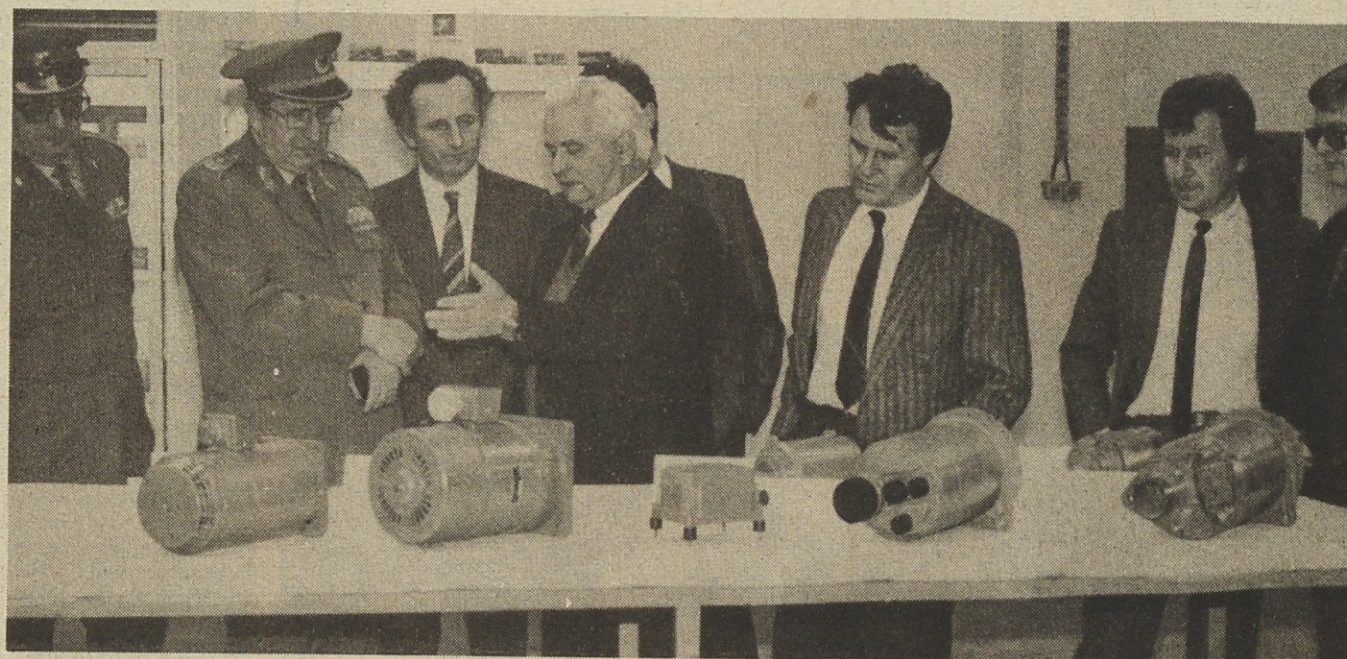
Omenjenih osem nagrad, ki so povezane z Iskro, je vsekakor izreden uspeh, hkrati pa tudi potrditev uspešnega sodelovanja Iskrinih strokovnjakov z Inštituti, visokošolskimi ustanovami in drugimi organizacijami. Nagrajence ter njihovo delo in uspehe bomo obširneje predstavili v slavna prvi prvomajski številki našega tednika.

V okviru slovesnosti ob podelitevi Kidričevih nagrad pa so v Iskrini PPC v Ljubljani odprli razstavo slovenskih inovacijskih dosežkov v minulem letu. Gre za inovacije s področja elektronike, računalništva, kemijske tehnologije, specialnega jeklarstva, kmetijstva, medicine, itd. Slovesnosti ob otvoritvi razstave so se udeležili mnogi ugledni slovenski družbeno-politični delavci, odprl pa jo je predsednik republiškega komiteja za raziskovalno dejavnost in tehnologijo Erik Vrenko.

LD

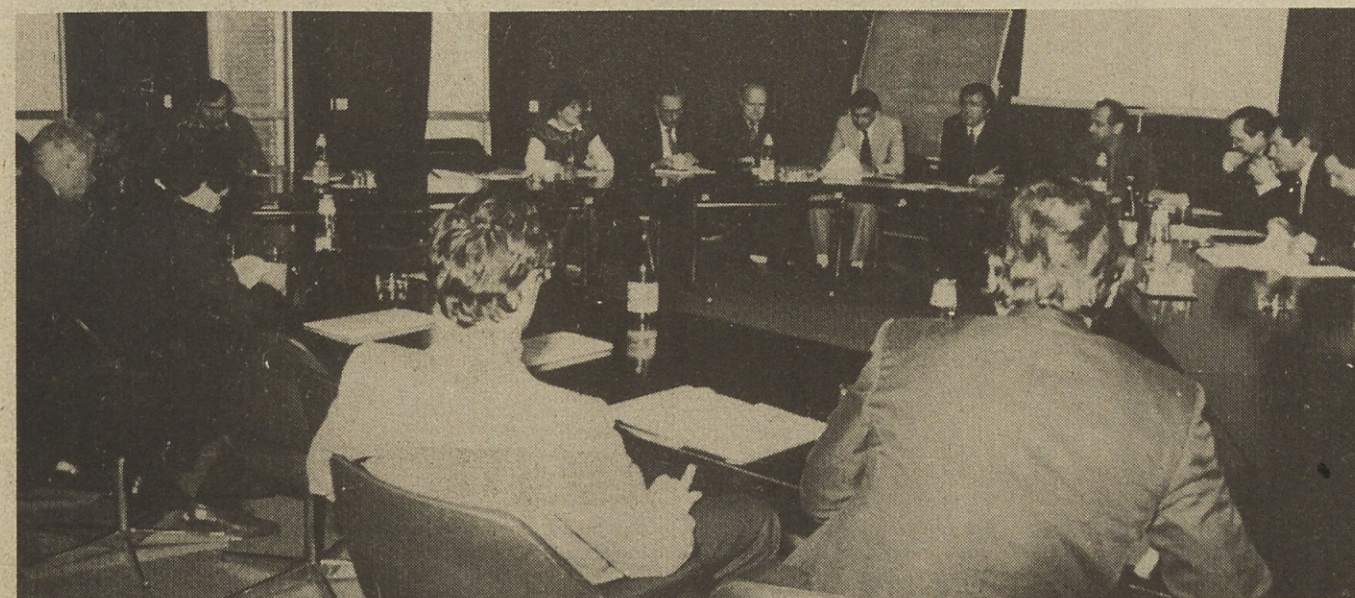

V okviru podeliteve Kidričevih nagrad so v Iskrini Poslovni stavbi odprli razstavo slovenskih inovacijskih dosežkov v lanskem letu.

Minuli ponedeljek sta bili na obisku v novogoriški Iskrni Avtoelektriki delegacija zveznega sekretariata za ljudsko obrambo, ki jo je vodil Sveta Popovič, pomočnik zveznega sekretarja za ljudsko obrambo in delegacija gospodarske zbornice Jugoslavije, ki jo je vodil Milan Pavič, predsednik gospodarske zbornice Jugoslavije. Po prisrčnem pozdravu z vodstvom delovne organizacije so se v razgovorih dotaknili smeri razvoja tega 3500 članskega kolektiva, predstavnikom gospodarske zbornice so spregovorili o problemih

programskih delitev v Jugoslaviji na področju avtoelektrike in avtoelektronike, s predstavniki JLA pa so posebej ocenili sodelovanje in nadaljnje možnosti sodelovanja Avtoelektrike v projektih jugoslovanske ljudske armade. Po razgovorih so si skupaj ogledali nekatere proizvodne operacije v temeljnih organizacijah. Na sliki: Gostje si z zanimanjem ogledujejo nekatere proizvode, narejene v tovarni specialnih električnih rotacijskih strojev. (m.R.)

V torek je bila v Iskrinem poslovnem centru v Ljubljani tradicionalna novinarska konferenca. Na njej je predsednik poslovnega odbora SOZD Iskra Franc Šifkovič s sodelavci seznanil novinarje s poslovanjem Iskre v minulem letu

in načrti v bodoče. Še zlasti je izpostavil Iskrine investicijske naložbe, velik poudarek pa je dal tudi Iskrini izvojni usmeritvi, zlasti tisti na konvertibilno tržišče (foto: L. D.)

Še poživiti delo pogodbene servisne mreže

»Oboji, Iskrine servisne delavnice, kot tudi pogodbeni servisna mreža v Jugoslaviji, še vedno nismo ustrezno preskrbljeni z rezervnimi deli, se pa položaj iz leta v leto izboljšuje,« je na posvetovanju s predstavniki Iskrine pogodbene servisne mreže iz ožje Srbije poudaril direktor DO Iskra Servis Miro Stegnar. Poleg pomanjkanja nekaterih rezervnih delov, so pogodbeni serviserji opozorili še zlasti na problem strokovne usposobljenosti, pomanjkanja tehnične dokumentacije, opremljenosti servisov, neekonomičnosti servisiranja v garancijskem času in še na nekatera vprašanja.

Zaradi rahle stagnacije v delu Iskrine pogodbene servisne mreže v Jugoslaviji, so se v DO Iskra Servis v sodelovanju z Videomatiko odločili, da bodo ponovno uvedli pred leti že tradicionalna srečanja s pogodbeniki mreže. Na njih reševali morebitne probleme, ki pa so, kot vse kaže, podobni tako v naših lastnih servisih kot tudi pogodbeni mreži. Prvo takšno srečanje, lahko bi mu rekli tudi posvetovanje, je bilo minuli teden, 7. aprila v Beogradu, udeležili pa so se ga predstavniki pogodbene mreže iz ožje Srbije. Že dva dni pozneje je bilo posvetovanje tudi v Novem Sadu s pogodbenimi serviserji iz Vojvodine, v nekaj prihodnjih tednih pa bodo podobna srečanja še v Zagrebu,

Iskra ima v ožji Srbiji kar 28 pogodbenih servisov, ki vzdržujejo skoraj izključno širokopotrošni program.

Sarajevu, Vranju, Splitu in Kranju.

Da si Iskrini pogodbeni serviserji želijo še izboljšati delo, je dokaz tudi v tem, da se je beograjskega posvetovanja od 28 servisov v ožji Srbiji udeležilo kar 27, v Novem Sadu pa se je zbralo kar vseh 18.

Posvetovanje v Beogradu je odprl direktor DO Iskra Servis Miro Stegnar. Največji poudarek je dal Iskrinim načrtom in pri tem opozoril na proces prestrukturiranja proizvodnje, temu pa bodo morali slediti seveda tudi serviserji. Za njim je udeležence pozdravil direktor Iskrinega predstavništva v Beogradu Dragoljub Vuković. Predstavil jim je delo filijale in njene načrte. O us-

pehah beograjskih Iskrašev je dovolj zgovoren tale podatek: lani je prodala Iskra na področju beograjske filijale za 22 milijard dinarjev — novih seveda — plan za letos pa je 38 milijard dinarjev. In to brez Delte, brez namenskega kupca in brez neposrednih tržnih odnosov Iskrinih DO s proizvajalci v Srbiji.

Kot že rečeno, se je v akcijo za še izboljšanje dela pogodbenih serviserjev vključila tudi Videomatika. Njen predstavnik Albin Pahor je udeležencem s filmom predstavil pržanski kolektiv.

O uspešnem tržnem in servisnem nastopu Iskre v Beogradu so za nepoznavalca presenetljivi tudi podatki, ki jih je posredoval dosednji direktor Pro-

duktnega področja II v Iskri Servis Velimir Bilbija. Lani je Iskrina pogodbeni servisna mreža v ožji Srbiji opravila na programu zabavne elektronike kar 5.500 servisnih posegov, lastna Iskrina pa 11.000. Pri tem pa so te številke bolj razumljive, če vemo, da je Iskra prodala samo lani v Beogradu 13.000 črno-belih in 6.000 barvnih televizorjev, plan za letos pa je skoraj povsem enak — lanski realizaciji.

V izredno bogati in tudi kritični razpravi so pogodbeni serviserji iz Loznice, Šabca, Arandželovca, Požarevca, Kruševca, Kragujevca, Kraljeva in Beograda pohvalili pobudo Iskre Servis, da se je ponovno odločila za nadaljevanje tradicionalnih medsebojnih posvetovanj, domala vsi pa so opozorili na naslednje probleme: na velik skok cen rezervnih delov, na pomanjkanje nekaterih rezervnih delov, na neekonomičnost servisiranja v garancijskem času, na prenizke pavšale, zelo pogrešajo tudi strokovne seminarje, na katerih bi se izpopolnjevali, razred zase je tudi pomanjkanje tehnične in splošne servisne dokumentacije, pri čemer se jim — Iskrini lastni servisi tudi pri tem niso nobena izjema — dogaja, da za nek izdelek slišijo prvič, ko ga stranka prinese v popravilo, več pritožb je bilo slišati tudi zaradi slabe opremljenosti pogodbenih servisov, itd.

Posvetovanja sta se med drugimi udeležile tudi vodja Iskrinega servisa v Beogradu Svetozar Miličević in novi vodja Produktnega področja II v DO Iskra Servis Jože Šajnić.

Lado Drobež

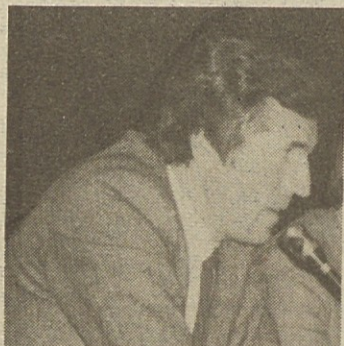

Ob 10. in 20. letnem sodelovanju z Iskro je DO Iskra Servis podelila predstavnikom pogodbenih servisov, jubilejnih ličnih priznanj.

Srečanje Iskrinih sindikalnih aktivistov

Gradivo za sindikalne delavce

Uvodna izhodišča za razpravo sindikalnih delavcev je podal Franc Šifkovič in se v njej osredotočil na poglobitvene problemske sklope, s katerimi se že soočamo in se bo morala Iskra s njimi ukvarjati tudi v prihodnjem obdobju. Največ pozornosti pa je namenil trem strateškim usmeritvam Iskre: izvozu, kadrom in naložbam.

Ocena poslovanja Iskre v preteklem letu

Vsaka razprava o rezultatih poslovanja temelji na najrazličnejših pisnih gradivih, ki pa so vsa po vrsti predolga in iz njih je izredno težavno izluščiti bistvo. Zato morajo sindikalni delavci zahtevati od poslovnih in strokovnih ekip, da so materiali pripravljani kratko, strnjeno in razumljivo.

Iskra s poslovanjem že nekaj let ne more biti preveč zadovoljna. Načrti do leta 1990 so zelo optimistično postavljeni, še vedno pa nismo storili dovolj za njihovo izpolnjevanje. V strategiji naše razvojne politike bo treba največjo pozornost posvetiti naslednjim kategorijam:

Zaposlovanje

Dosedanjo letno stopnjo zaposlovanja — 3,5%, si Iskra ne more več privoščiti, saj bi v prihodnje povzročila bistveno ogrožanje socialne varnosti delavcev. Seveda ne bomo povzemali zahodnjaške prakse množičnih odpustov, ampak bomo nadaljnji razvoj načrtovali ob upoštevanju naravne fluktuacije, ki znaša letno vsaj 5 do 10%. Programe, ki zahtevajo veliko žive delovne sile, bomo prenašali na druga področja, kjer je na voljo dovolj mladih nezaposlenih kadrov. Predvsem pa bomo zaposlovali ljudi s poklicem in si tako prizadevali izboljšati Iskrino izobrazbeno strukturo. Več pozornosti bomo posvečali dodatnemu izobraževanju že zaposlenih in izobraževanje v tujini naj postane enako pomembno, kot šolanje doma.

V tej zvezi se postavlja problem kvalitete dela in to tistih delavcev, ki so sicer dovolj izobraženi, ne dajejo pa pričakovanih rezultatov. Tu nastaja ogromna škoda in zato bo med nami potrebno narediti selekcijo. Naloga sindikata pa je, da v razpravi o spremembah ZZZ zahteva uveljavljanje ustreznih določil, ki naj bi zaostri odgovornost vsakega delavca za kvaliteto opravljanja delovnih zadalžitev.

Izvoz

V primerjavi z letom 1962, ko je Iskra izvozila za 1 milijon dolarjev izdelkov, zato predstavlja lanskoletna vrednost 235 milijonov ogromen skok, kljub temu pa izvozni

tokovi v zadnjih letih precej pešajo. Zato se tudi načrtovanih 640 milijonov dolarjev v letu 1990 zdi izredno težavna naloga. Spremeniti bomo morali naš odnos do izvoza in se zavedati njegove eksistenčne nuje za preživetje Iskre. Kljub zaostrenim pogojem gospodarjenja obstaja namreč določen del krivde za stagnacijo izvoza v nas samih. Ni vedno res, da nimamo ustreznih izdelkov, da so ti tehnološko zaostali, saj povpraševanje iz zahodne Evrope govori nemalokrat nasprotno.

Stagniranje poslovnih povezav

Že skoraj 10 let se Iskra ne spreminja, nikogar ne izključuje in prav tako nikogar ne vključuje. Ali drugače povedano — samo zaprt sistem, ki že dolgo ne seže prek obstoječih okvirov. Postalni smo preveliki rutinerji, prepričani, da bomo zmogli preživeti sami in to ni dobro. Čimprej bomo morali že zastavljeni policentrični razvoj nadaljevati z ustanavljanjem novih proizvodnih enot, tako v slovenskem, kot tudi jugoslovanskem prostoru.

Izgube

Lanskoletnih 3 milijarde izgub je v primerjavi s ustvarjenim celotnim prihodkom — 530 milijard, relativno majhna številka, vendar pa zaskrbljujejo izgube v DO Mikroelektroniki in v DO Kibernetiki, TOZD Števeci, ki sta nastali po večini brez krivde delavcev. Tu so problemi zelo zapleteni in reševanja se bomo morali lotiti predvsem vsebinsko.

Kultura poslovnega obnašanja

Na tem področju smo šibki, ker ne znamo gojiti kulta besede. Vztrajamo na podrobno zapisanih, zelo obširnih sporazumih, ki pa se jih potem ne držimo. Iskrina vizija temelji na prodoru v svet in temu ustrezno se bomo morali začeti obnašati. To je tudi politična zahteva in ne le strokovna. V ta okvir sodi

tudi problem veta in konsenza, ki v praksi zahtevata veliko časa in energije, saj se prevečkrat dogaja, da lahko majhen delček blokira celoten sistem. Zato se bo Iskra v predvidenih novelah ZZZ zavzemala za odpravo veta in konsenza, ko gre za odločanje v združenem delu.

Zahodni izvoz

Na najbolj kvalitetno, zahtevno in konkurenčno tržišče smo lani uspeli prodati za 5% več, kar je pomemben dosežek. Letos smo v prvih treh mesecih na zahodu iztržili 44 milijonov dolarjev, kar je 1% več kot lani v tem obdobju. Ti podatki nam dokazujejo, da imamo priložnosti in, da smo še vedno sposobni izvažati tudi po najzahtevnejših svetovnih kriterijih.

Akumulacija

se je lani povečala od 5,1% na 5,7%, kar absolutno ne pomeni veliko, priča pa o krepitvi pozitivnih tokov. Prav tako razveseljuje povečanje obsega lastnih sredstev, od 17 na 21%, kar je v primerjavi s slovenskim povprečjem (40%) še vedno slabo in zaenkrat še ostaja naša šibka točka.

Zakaj izvoz?

Iskra mora izvažati, to je naša lastna odločitev in nuja. Kje izvoz pomeni veliko prednost? Iskra trga v Jugoslaviji skoraj ne čuti. Pritisk zunanega trga pa je zelo močan, predvsem v smeri nenehnega inoviranja znanja, tehnologij in to je dobro. Iskra mora biti pod tem pritiskom, in se soočiti s tržno konkurenco na zahodu, ki je, kot je znano, neizprosna. S tem, ko bodo naši ljudje iz tujine prinašali znanje, bodo zmogli ustvarjati pogoje za naš nadaljnji obstoj. Prva in osnovna strategija Iskre do leta 2000 je prodor na zahod in podrejenost ji mora biti vse: izobraževanje, kadri, tehnologija, inovacije...

Naložbe

V skladu s svojimi strateškimi usmeritvami Iskra veliko in nenehno investira. Vendar pa smo morali postaviti določen vrstni red in izoblikovati kriterije. Zato smo naložbe oblikovali v nekaj skupin in opredelili tiste, s katerimi bi šli v širši družbeni prostor, s tem, da jih predstavimo kot strateško osnovo, ne le slovenskega, temveč tudi jugoslovanskega gospodarstva. To sta zaenkrat projekta digitalne telefonije in mikroelektronike.

Med pomembne naložbe sodijo vsekakor tudi namenske in pri tem se je treba zavedati, da pomeni imeti namensko proizvodnjo določeno prednost za vsako delovno organizacijo. Zaenkrat dovolj normalno potekajo priprave in realizacije vseh ostalih Iskrinih investicij, težišče vseh pa je na prestrukturiranju proizvodnje, spremembi tehnologij in ne nazadnje na izvozu.

Samoupravna organiziranost

Dosedanja organizacijska shema Iskre postaja pretesna za 25 DO in vse naše TOZD. Iskrini delavci že nekaj let razmišljajo, kako to stanje spremeniti. Zdaj, ko se spreminja tudi ZZZ je priložnost, da se konkretno lotimo prenove s tem, da bodo v novele zakona vključeni tudi naši predlogi. Znova bomo morali opredeliti vlogo temeljne organizacije, ki nikoli ni bila mišljena kot poslovni subjekt, vendar so se v praksi stvari obrnile drugače. TOZD ne more biti poslovni subjekt, razen v izjemnih primerih, ko začne preraščati svoje okvire in izpolnjuje vse pogoje za nastanek DO. Takih primerov je nekaj tudi v Iskri, zato bomo ocenili, če je situacija v teh primerih zrela. Vendarle, glavnina organizacijske problematike je v tem, kako delovne organizacije med seboj povezati. Iskra bo ostala SOZD kot dokaj trdna in zadnja oblika združenega dela v tej državi. Iskra se mora organizirati po tehnologijah in interesih, to sta dve temeljni načeli, ki ju bomo v bodoče vgradili v samoupravne akte in v temeljni SaS o združevanju v SOZD Iskra. Delovne organizacije naj bi bile samostojni poslovni subjekti, ki pa vendarle zaradi nekaterih ekonomskih učinkov, združujejo določene funkcije, bodisi v programskih skupnostih, bodisi na ravni SOZD.

Se to: naše poslovne vezi stagnirajo in zahteva (izvršnega sveta, sindikata in ZK) je, najti skupen jezik z Gorenjem. Ne gre za to, da bi se kar združili, ampak za to, da ne podvajamo naših naložbenih namer, zmogljivosti in raziskav na istih področjih, saj smo oboji kadrovske omejeni. Skupen jezik torej moramo najti, seveda pa bo to dolgoročen proces.

Iskra izžareva premajhen vpliv v svoje okolje, ne le prek vodstvenih struktur, bolj gre za vpliv, ki bi ga morali imeti naši delegati v krajevnih skupnostih, občinskih skupščinah, republiški skupščini, zvezni skupščini ter v DPO. Vsi mi pa moramo skozi razne oblike dela jasno vedeti, kaj Iskra hoče in te usmeritve odločno uveljavljati v družbi. Iskra ne sme popustiti, stalno moramo napredovati, obvladovati zaposlovanje, za naložbe pa se moramo dogovoriti, v katere bomo šli z vso silo, ne vsak za sebe, ampak kot SOZD.

O Iskrini finančni situaciji pa je spregovoril **Fabio Škopac**. Če oce-

njujemo poslovanje zadnjih let, ugotavljamo, da je Iskra uspela stabilizirati svoje finančne rezultate. Povečali smo delež lastnih sredstev na 21%, kar je sicer razveseljivo, je pa še vedno za polovico slabše od stanja v slovenskem gospodarstvu.

Najnovejši ukrepi finančne discipline z realnimi obrestnimi merami nas bodo torej dvakrat močnejše prizadeli kot ostalo gospodarstvo. Tehnika obračuna predvideva, da bomo plačevali obresti vsak mesec, vsako četrletje, kar pomeni, da bo nominalna obrestna mera od 20 do 50% višja od inflacije in to nam bo pobiralo našo realno akumulacijo. Zato moramo spremeniti filozofijo zadolževanja za vsako ceno in se zadolževati le za take projekte, ki bodo prinašali pozitivne rezultate.

Lani smo realno povečali poslovní sklad, ki danes dosega 150 novih milijard. Hkrati so nam porasle neto zadolžitve in če gledamo materialne naložbe v osnovna in obratna sredstva, jih z lastnimi sredstvi pokrivamo komaj 50%. Tako je Iskra 50% odvisna od banke, cena denarja je realna in bo strahotno bremenila naše poslovne stroške.

Lani smo plačali več kot 50 milijard obresti, ob letošnji obrestni meri pa bo ta znesek dvojen. Če ne bomo racionalizirali proizvodnje, tega ne bomo mogli izpeljati. Smo pred izvajanjem mnogih investicij, ki bodo zahtevale najmanj 25 milijard lastnih sredstev. V elaboratih smo napisali, da jih imamo, vendar na žalost ta sredstva nikjer niso naložena v depozitu, to so obratna sredstva in zaloge. Če ne bomo pospešili obračanja zalog in s tem sprostili sredstev za investicije, pomeni to vnovično zadolževanje in v tem primeru investicije nikakor ne morejo prinašati pozitivnih rezultatov. V Iskri banki, posameznih delovnih organizacijah se bo treba odločiti za nov način dela in nov pristop k tej problematiki. Kaj bo Iskra banka podpirala? Predvsem izvoz. Vsa prosta sredstva bomo dajali v povečanje konvertibilnega izvoza, v naložbe, ki bodo prinašale večji izvoz. V tem smislu bomo že v tem mesecu dali v potrditev delavskemu svetu SaS o spodbujanju izvoza, ki naj bi se izvajal že s 1. 1. 1987. Prinesel naj bi hitrejšo povečevanje izvoza in čim večjo osamosvojitve od izredno ostrega jugoslovanskega deviznega sistema.

Ljubljanska banka je začela kot prva izvajati poseben sistem, ki je že veljal do leta 1985. Iskra bo tako sama razpolagala s 60% svojega izvoznega priliva, kar je veliko bolj ugodno kot lani, ko smo tujni dolgovali 30 milijonov dolarjev. To je izredno hudo breme, ki ga z lastnim izvozom ne bomo sposobni realizirati, zato bomo iskali pomoč pri ostalem gospodarstvu Slovenije. Situacija se v letošnjem letu še ni bistveno izboljšala, vendar bomo kot kaže z določenimi akcijami stanje zadolžitve v tujini le uspeli spraviti na normalno raven.

Ocena letošnje situacije: glede na nov obračunski sistem bodo Iskrini rezultati letos bistveno drugačni. Če analiza lanskega rezultata kaže, da bi po novem ob-

računskem sistemu bila naša akumulacija na ravni ničle. Prek revalorizacije bi imeli večji poslovni sklad, vendar pa manjši dohodek, kar bo seveda bistveno vplivalo na letošnje rezultate. Če k temu dodamo novo obrestno mero, ki velja od 1. 4., se izpostavlja najvažnejši problem, ki se ga Iskra loteva v tem letu:

— racionalizacija v uporabi vseh tujih virov, v porabi in obračanju zalog, ki so izredno visoke in so lani rasle hitreje kot inflacija.

Kljub vsemu pa v Iskri realno ekonomijo podpiramo, prav tako realno obrestno mero, kajti ugotovili smo, da takrat, ko so v Jugoslaviji veljale nerealne obrestne mere, so bili tudi naši poslovni rezultati najslabši. Predvidevamo, da bo nova obrestna mera vzpostavila tolikšen pritisk, da začnemo racionalno razmišljati in, da se bomo temu ustrezno organizirali in tudi letos nadaljevali s trendom povečevanja lastnih virov, da bi se približali normalnim pogojem, ki, če že ne veljajo za vso Jugoslavijo pa so običajni v ostalem svetu.

Po uvodnih poročilih so v razpravi sodelovali nekateri predstavniki sindikata:

Rudi Schoss, predsednik sindikata DO Mikroelektronika je v izčrpnem poročilu skušal prisotnim pojasniti položaj v Mikroelektroniki. Zato je najprej spregovoril o začetkih in procesu nastajanja tovarne, ki je temeljila na odločitvi Iskre, da potrebuje mikroelektronska vezja kot strateško-tehnološko infrastrukturo. Vendar pa je bila mikroelektronika v letih od njene ustanovitve postavljena v položaj, da se obnaša kot vsaka druga proizvodna organizacija. Ta nesporazum je zahteval, da je DO Mikroelektronika izdelala že dva sanacijska programa, ki kažeta, da tovarna s takimi proizvodnimi zmogljivostmi ne more ekonomično poslovati. Nova zakonodaja pa je še zaostrela položaj DO Mikroelektronika do stanja, ki je izredno kritično in lahko pripelje do razpada delovne organizacije in prenehanja delovanja. Zmanjšanje osebnih dohodkov v februarju za 26% že povzroča socialno ogroženost zaposlenih in grozi z veliko fluktuacijo

strokovnih kadrov, ki so bili šolani v tujini in brez njih je obstoj in nadaljnje delo nemogoče. Zakon o sanaciji pa zahteva takojšnjo sanacijo, ali pa likvidacijo DO. DO Mikroelektronika sama pa te sanacije ni sposobna izvesti. Potrebna bo namreč temeljita finančna sanacija, ki pa je možna le v okviru sistema Iskre, ali pa republike.

Na izvajanja predstavnika Mikroelektronike je odgovoril Franc Šifkovič: problematika mikroelektronike traja že vrsto let in postaja vedno bolj zapletena. Vsebinskega reševanja se doslej ni lotil še nihče. Ključna napaka je bila storjena že pri planiranju obsega porabe, ki ga danes v Iskri ni, saj očitno tehnološki razvoj v raznih segmentih Iskre še ni dosegel tehnološkega razvoja mikroelektronike. V tem trenutku se postavlja nekaj odprtih vprašanj:

— DO Mikroelektronika je neke vrste skupna služba SOZD, zato se bo potrebno z velikimi uporabniki znotraj Iskre dogovoriti o njihovih potencialnih potrebah. Ko bodo te stvari razjasnjene, je treba videti tudi njene dimenzije. Zato bo potrebno poiskati nekatere alternativne rešitve;

— ali poiščemo skupne interese z Energoinvestom in Rade Končarom, ali pa bo potrebno obseg proizvodnje zmanjšati. Razčistiti bo potrebno tudi odnose s Fakulteto za elektroniko in razmejiti dejavnost raziskovalnega laboratorija in DO Mikroelektronika.

Nekatere možnosti govorijo tudi o tem, da v skrajnem primeru DO Mikroelektronika spremeni svoj proizvodni program, ali pa se bolj intenzivno usmeri v izvoz, če se izkaže, da je povpraševanje po mikroelektronskih vezjih v Iskri in celotni družbi prešibko.

Bistvo vsebinskega reševanja je torej v tem, da ugotovimo dejanske potrebe uporabnikov in opredelimo dejavnosti posameznih subjektov, to pa naj bi se zgodilo najpozneje do poletja.

V nadaljevanju razprave so sindikalni delavci izpostavili še nekatere probleme iz svojih sredin:

— tudi v Telematiki se soočajo s podobnimi problemi, kot v DO Mikroelektronika, sanacijski program se odvija prepočasi, primanjkuje programov, znanja in kadrov, ki bi Telematiki in 4.500 zaposlenim pripomogli do nekega napredka. Pri razreševanju problematike bi potrebovali večjo angažiranost skupine delavcev na ravni SOZD.

— sindikat se še premalo vključuje v kadrovske politike na vseh ravneh. V bodoče delo bo treba vnesti več koordinacije in sistemskega dela v kadrovanju strokovnih in poslovnih delavcev, še posebno pa to velja za izbor delegatov v občinskih in republiških skupščinah. Le tako bo Iskra sposobna učinkoviteje izražati svoje interese do širšega okolja.

— ugotavljamo, da je fluktuacija dobrih strokovnih delavcev prevelika, ostajajo pa slabi kadri in naš sistem socialne varnosti še prevečkrat ščiti nedelo. Zahtevali bomo stimulatívnejšo in bolj selektivno

zakonodajo s področja delovnih razmerij.

— 35-letna želja delavcev Iskre servisa v Beogradu bo zaokrožena v poslovno-tehničnem centru, ki je že opredeljena na ravni SOZD in delavski svet bo v programu predvidene investicije sklepal na eni izmed prihodnjih sej.

— v SOZDU še premalo podpiramo aktivne izvoznike in ne znamo jim pravočasno zagotoviti potrebnih repromaterialov.

— poslovni stiki s tujino so še vedno stvar predvsem poslovnih delavcev, premalo pa na tuje potujejo razvojniki, ki bi lahko koristno pripomogli k prenašanju najnovejšega znanja v naše okolje.

— v Iskri so še vedno najbolj glasni tisti, ki jim gre slabo in potrebujejo pomoč, poslovno uspešni pa se najraje zapirajo v lastne okvire.

— skrajni čas je, da vzpostavimo sistem informatike v Iskri, ki bo omogočal poleg poslovnih tudi pretok vseh ostalih družbeno-relevantnih informacij, še prevečkrat namreč o naših problemih najprej izvemo iz javnih sredstev obveščanja, ali prek nepreverjenih govoril.

Za večjo samostojnost združenega dela in odgovornost za lasten razvoj

Posvetovanje se je nadaljevalo s prispevkom predsednika slovenskih sindikatov Miha Ravnika

Zavedati se moramo, da smo v Jugoslaviji danes v zelo zahtevnem družbeno-političnem in ekonomskem trenutku, da so družbeno-politične razmere, tako v Sloveniji, kot v Jugoslaviji precej zaostrene in, da je ena izmed najbolj bistvenih ocen danes ta, da se nam gospodarska gibanja ne spreminjajo v pozitivno smer. Takoj je treba reči, da ne smemo spet povprečno ocenjevati, kot da je to povsod in v vsaki delovni organizaciji, vendar pa nam indeksi trendi le kažejo, da se bistveni odnosi, s katerimi smo zaključili leto 1986 in o katerih zdaj razpravljamo, tudi v prvih mesecih letošnjega leta niso spremenili, nekateri se celo poslabšujejo. To je eno izmed temeljnih vprašanj, ki se nanaša in mora preokupirati tudi zvezo sindikatov. Če ne bomo spremenili trendov in družbeno-ekonomskih odnosov ter začeli bolje gospodariti z denarjem, potem tudi drugih razmer ne bomo mogli urediti tako kot si želimo, oz. tako kot bi bilo potrebno. Bistveno vprašanje, ki se nanaša na takšne razmere, je razvoj, je perspektiva, tako v lastni organizaciji, kot tudi v vključevanju v svetovne procese, ki so danes dosti hitrejši, kot so bili pred nekaj leti. Ta razvoj je zelo pomemben, o tem ste tukaj že dovolj govorili. Zato je razvoj dosti težji, ker nas zadeva v takšnih razmerah kot smo, in zato mislim, da je treba seveda vložiti veliko naporov za razreševanje t.i. dnevnih problemov, pri čemer celo včasih zapostavljamo razvojna vprašanja, ki pa bodo temeljna osnova za hitrejšo razreševanje tudi tekočih vprašanj v našem gospodarstvu.

Eno izmed bistvenih vprašanj je likvidnost in razmere na tem področju je treba odločno urediti, če hočemo nasloniti razvoj na zahtevo, da moramo zagotoviti vsakemu združenemu delu, da samo postane ekonomsko rentabilno, da se moramo odločno spopasti s tem, da odpremo — kar je tudi stališče Zveze sindikatov Slovenije in Jugoslavije večji prostor tistim organizacijam združenega dela, ki dobro delajo in gospodarijo, ki imajo perspektivo in, ki lahko hitreje z delom ustvarijo boljši dohodek, pa seveda tudi osnovo za prestrukturiranje in bitko z manj sposobnimi v Jugoslaviji. Gre za stališče, ki ga zelo težko uveljavimo in na katerega bi rad opozoril in sem ga opredelil že takoj na začetku — gre za večjo samostojnost združenega dela in večjo odgovornost za lasten in skupen razvoj. To bi posebej poudaril, ker se moramo zavedati, da večkrat, ko to postavljamo, v marsikateri sredini razmišljamo samo o prvem, ko je potrebna samostojnost, o drugem, da to pomeni večjo odgovornost za svoj in skupen razvoj pa veliko manj razmišljamo.

Velika, oz. največja naša težava je inflacija in ukrepi — seveda pa je šele na tretjem mestu delitvena, ali t.i. potrošnja. Res je, da imajo OD in tudi druga poraba svoj vpliv na inflacijo, vendar mislim, imajo ekonomsko gledano, druge politike (kreditno-monetarne, naše slabe investicije, slabo gospodarjenje) daleč večji vpliv na inflacijo, kot pa samo osebni dohodki, ki predstavljajo v strukturi cene od 7 do največ 25%. To je daleč manj kot v svetu.

Zavedati se moramo, da bi bilo v tej smeri dobro takoj opredeliti, da se moramo v večji meri ukvarjati v celotni Jugoslaviji pa tudi v Sloveniji s trendnimi spremljanji, predvsem pa s tistimi dejavniki, ki nam opredelijo, ali je naše gospodarjenje pozitivno ali ne. Tega ne kažejo samo indeksi. Tudi v Sloveniji so v lanskem letu vsi kvalitetni dejavniki negativni. O tem se moramo začeti pogovarjati, na kakšni osnovi tudi mi v Sloveniji dosegamo povišanje cen, ali skozi boljšo organizacijo dela, o čemer je bilo danes dosti govora. Mislim, da imamo slabo poslovno organiziranost in, da je le-ta večji vzrok kot pa samoupravna organiziranost v družbi. Ne govorim samo za združeno delo, spopasti se bomo morali tudi z nadgradnjo, da bo poslovno učinkovitejša in, da bodo dogovori takšni; da jih bomo lahko tudi urešničevali. To je eno izmed vprašanj, s katerim bi se morali več ukvarjati, ko ocenjujemo tudi naše gospodarjenje in delo, ali so naši rezultati rezultat spreminjanja kvalitativnih dejavnikov gospodarjenja, ki so pri nas negativni, pa v Jugoslaviji tudi. To pa pomeni, da dosegamo rezultate po drugih poteh — z večjim poviševanjem cen, z iskanjem drugih oblik, ki pa najbrž kvaliteto ne spreminjajo naših odnosov v družbi. Zavedati bi se morali, da moramo to ustvariti v vsem združenem delu in v vsaki družbi. Nadaljevati moramo tudi odločno bitko z izgubami.

Tudi stališče zveze sindikatov je odločna bitka za rentabilno gospodarjenje celotnega področja in v tej smeri se bomo morali zavzemati. V Sloveniji in Jugoslaviji je ta odnos pristopa opredeljen, a ga še zelo malo izvajamo.

V Sloveniji smo imeli 250 OZD, ki so poslovale z izgubo, 51.000 delavcev je v njih, od tega je 27 organizacij takšnih, ki niso pokrile izgub, v njih pa dela približno 21.000 delavcev. To pomeni, da se morajo predvsem te organizacije spoprijeti z zakoni stečaja, ali sanacije. Od tega ne odstopamo tudi v zvezi sindikatov. To je socialna varnost, ki zagotavlja življenje od danes do jutri, ki zagotavlja takšne osebne dohodke, ki niso osnova za življenje delavca. Mi nismo v zvezi sindikatov zato, da ohranjamo panoge in dejavnosti zaradi nizkih osebnih dohodkov. Seveda je to le usmeritev, ko pa se lotimo stvari šele vidimo, kako slabo smo organizirani. V Sloveniji smo se lotili treh takšnih subjektov — rudnika Mežica, rudnika Idrija in Savinje Celje. Če bomo tako organizirani kakor smo, potem tega procesa ni možno voditi. V naši razviti družbi nismo sposobni zagotoviti okrog 300 starih milijard za sanacijo teh treh organizacij, ali za njihov stečaj. Tudi nismo sposobni prezaposliti okrog 1000 delavcev, ki se pojavljajo v teh organizacijah združenega dela, ob 14.000 nezasedenih odprtih delovnih mestih. Nismo jim sposobni zagotoviti resnične socialne varnosti.

To govorim zato, da bomo bolje razumeli nekatere pristope in sanacije v drugih delih Jugoslavije, ki so najbrž še dosti težji, ampak prav tako potrebni. V zvezi sindikatov smo se zato dogovorili, da mo-

ramo pripraviti po zakonu pristop k temu. Savinja Celje, Idrija in Mežica niso ne prvi ne zadnji. V besedah se zavzeto opredeljujemo, da bomo gospodarili na temelju ekonomskih kriterijev in večjih tržnih zakonitosti, na kar vsi prisegamo, pristop pa je čisto drugačen, ko se zadev moramo zares lotiti.

Moramo se usposobiti. Skupščini bomo predlagali nekaj sprememb v zakonu, in sicer zakona o rezervah, da bi rezerve lahko uporabljali samo za sanacije in stečaj in za nič drugega pa še za osebne dohodke. Do sedaj so rezerve uporabljali za vse. Skoraj v vseh delovnih organizacijah so računi za rezerve prazni. Zato moramo spremeniti odnos do nezaposlenih, ali do prispevka zaposlenosti, ker nismo sposobni v skladu s tem zagotoviti socialne varnosti 400 delavcem, v Savinji, ki so sedaj vpisani na zavodu za zaposlovanje. Tukaj moramo nekaj spremeniti in zagotoviti pogoje, da se bomo lahko lotili prestrukturiranja. To je v Sloveniji proces, ki ga šele začnemo. Ne moremo vsako leto dajati tisoč milijard za pokrivanje izgub, ker nam potem manjka sredstev za razvoj in za dejavnosti, ki bi lahko nekaj prispevale.

To so družbeno ekonomska vprašanja, ki zadevajo tako Slovenijo kot Jugoslavijo. Rad bi opozoril še na problem, ki je v Jugoslaviji težak, to pa je nezaposlenost, na katero pozabljamo in, ki vpliva tudi na to, da so v Sloveniji pripravljenost ljudi in razmere, precej drugačne od razmer drugod v Jugoslaviji. V Sloveniji ocenjujemo, da je najmanjša pripravljenost za sprejetje nekaterih ukrepov, zakonov in njihovo dosledno izvajanje. Kljub temu, da je življenjska raven pri nas, ne glede na to, da je še vedno nizka, dosti višja kot v drugih republikah in pokrajinah. Govorim tudi o osebnih dohodkih. Eden izmed vzrokov te nepripravljenosti je po mojem mnenju tudi majhna nezaposlenost. Tudi to je socialna varnost, da je človek zaposlen, ne pa da čaka pred vrati na zaposlitev. Drugo, kar bi morali v Sloveniji in Jugoslaviji resno pregledati, je siva ekonomija. Drugače si je nemogoče razlagati, da delavci v drugih republikah ne dobivajo plač od enega do štirih mesecev pa nič ne protestirajo, ne s prekinitvijo dela, ne z drugimi oblikami nezadovoljstva. V Sloveniji nimamo nobenega takega problema, ampak že imamo probleme, če le prenašamo dneve izplačila.

Eden izmed pomembnih činitelev, ki ga mi ne čutimo, oz. ga ne moremo postaviti v ospredje, je nezaposlenost. To je celo eden od različnih pristopov razumevanja razmer, različnih pristopov in težav ob dogovarjanju nekaterih potrebnih sprememb v nekaterih zakon-skih osnovah — prioriteta je zaposlovanje, je pred proizvodnjo, pred izvozom in tudi pred marsičem drugim, in to bo zelo težka bitka.

S tega stališča je potrebno včasih celovito jemati razmere in ocenjevati v Jugoslaviji, ker, če jih ocenjujemo samo iz naših okvirov, potem sedaj zelo težko vidimo celoto razmer v Jugoslaviji.

To sem mislil povedati ne iz političnih ocen, ampak iz ocen, ki

Iskra

Iskra-SOZD elektrokovinske industrije, n. sol. o.,
61001 Ljubljana, Trg revolucije 3

Na podlagi 58. in 59. člena statuta Zveze sindikatov Slovenije ter po razpravah v osnovnih organizacijah Zveze sindikatov in konferencah osnovnih organizacij Zveze sindikatov je konferenca Zveze sindikatov SOZD Iskra na svoji seji, dne 12. 4. 1987 sprejela

PRAVILA ***o organiziranosti in delovanju*** ***konference Zveze sindikatov*** ***v SOZD Iskra in njenih organov***

PRAVILA

o organiziranosti in delovanju

konference Zveze sindikatov

v SOZD Iskra in njenih organov

I. TEMELJNE DOLOČBE

1. člen

Osnovne organizacije Zveze sindikatov in konference osnovnih organizacij Zveze sindikatov po DO, se v SOZD Iskra povezujejo v konferenco Zveze sindikatov SOZD Iskra (v nadaljnjem besedilu konferenca ZS Iskra). Sedež konference ZS Iskre je v Ljubljani, Trg revolucije 3.

2. člen

Konferenca ZS Iskra zagotavlja usklajevanje stališč osnovnih organizacij ZS (OOZS) in konference osnovnih organizacij ZS v DO (KOOZS DO) do vseh vprašanj, ki so skupnega pomena za sestavljeno organizacijo in pomembna za uveljavljanje vloge sindikata v SOZD Iskra. Konferenca ZS Iskra tudi spodbuja delo za izpopolnjevanje skupnih stališč ter neposredno deluje prek svojih predstavnikov v samoupravnih organih in drugih organih ter organizacijah za izpolnjevanje sprejetih stališč.

3. člen

Pri oblikovanju skupnih stališč, smernic in predlogov sindikata SOZD Iskra sodeluje konferenca ZS Iskra z ustreznimi občinskimi, medobčinskimi in republiškimi organi Zveze sindikatov in sindikatov delavcev dejavnosti.

4. člen

Konferenca ZS Iskra uveljavlja neposredno, ali prek svojih organov predvsem naslednje funkcije sindikata v SOZD Iskra:

1. Samoupravni in družbenoekonomski odnosi

- daje OOZS in KOOZS DO smernice in pobude za sočasno vodenje razprav in sprejemanje samoupravnih splošnih aktov, samoupravnih

sporazumov in družbenih dogovorov ter se zavzema za dosledno spoštovanje in uresničevanje pravic, obveznosti in odgovornosti, ki izhajajo iz njih;

- podpisuje temeljne samoupravne akte SOZD Iskra v skladu s statutom SOZD;
- daje pobude za učinkovitejše poslovno in dohodkovno povezovanje v okviru SOZD Iskra in izven ter obravnava učinke takega povezovanja;
- daje pobude za sočasno, celovito in usklajeno pripravo načrtov razvoja ter spodbuja doseganje z načrti določenih ciljev;
- daje pobude za prenos izkušenj in ukrepov za učinkovitejše gospodarjenje iz uspešnih OZD v manj uspešne;
- na osnovi poročil poslovnega organa SOZD obravnava in ocenjuje rezultate gospodarjenja, daje pobude za pripravo strokovnih podlag za uveljavljanje kvalitetnih dejavnikov gospodarjenja in sporoča vprašanja odgovornosti, ko se plani ne uresničujejo;
- daje pobude za poenotenje sistema nagrajevanja delavcev v SOZD Iskra ter za upoštevanje družbeno sprejetih usmeritev na tem področju;
- obravnava motnje pri delu in samoupravnih odnosih v SOZD in se aktivno vključuje v njihovo razreševanje;
- zavzema stališča v primeru spora med poslovnimi organi DO v okviru SOZD Iskra.

2. Varstvo samoupravnih pravic delavcev in družbene lastnine

- predlaga začetek postopka proti delavskemu svetu in poslovnemu organu SOZD zaradi kršitve samoupravnih pravic in delovnih obveznosti, ker nista obveščala delavcev;
- daje pobude družbenemu pravobranilcu samoupravljanja, naj predlaga začasni ukrep družbenega varstva v SOZD, ali prenehanje tega ukrepa.

3. Informiranje

- zavzema se za uspešno delovanje Centra za družbeno institucionalno informiranje SOZD in daje pobude za dosledno uveljavljanje vsebine in oblikovne zasnove glasila Iskre;
- od organov SOZD zahteva, da prek glasila Iskra in drugih informacijskih sredstev redno seznanjajo delavce s svojim delom in izpolnjevanjem sklepov ter z opozorili, ugotovitvami in odločitvami družbenih pravobranilcev samoupravljanja, organov delavske kontrole in drugih organov, pristojnih za nadzor nad zakonitostjo dela SOZD;
- obravnava informacije in pomembna vprašanja iz dela organov upravljanja in drugih organov SOZD, zavzema stališča ter v skladu s svojo vlogo v SOZD deluje v organih upravljanja in drugih organih ter telesih.

4. Kadrovska politika

- določa merila za socialno in drugo sestavo delegatov za samoupravne organe ter druge organe in telesa SOZD, povezuje delo pri vodenju kandidacijskih postopkov za te organe ter predlaga začetek postopka za odpoklic le-teh;
- voli svoje predstavnike v razpisno komisijo za imenovanje

poslovnega organa SOZD, ali drugih poslovnih organov, v skladu s samoupravnimi splošnimi akti v SOZD, ali DO v SOZD Iskra ter jim daje svoje usmeritve in mnenja;

- daje predloge za imenovanje, ali imenuje delegate SOZD Iskra v različnih organih in organizacijah v družbi;
- daje pobude za usklajevanje osnov kadrovske politike in izobraževanja v SOZD Iskra.

5. Splošna ljudska obramba in družbena samozaščita

- sprejema konkretne naloge in ukrepe za delovanje konference ZS Iskre v izrednih razmerah, v neposredni vojni nevarnosti in v vojni;
- nenehno spremlja politično-varnostne razmere v SOZD, jih razčlenjuje in predlaga ustrezne dejavnosti in ukrepe za izboljšanje razmer;
- spremlja in razčlenjuje primere nezadovoljstva delavcev ter prekinitve dela in daje pobude za razreševanje sporov, ki jih ni bilo mogoče rešiti po redni poti.

Konferenca ZS Iskra izvaja tudi druge aktivnosti v skladu z zakonodajo in sprejetimi programi dela.

II. OBLIKE DELOVANJA SINDIKATA V SOZD ISKRA

5. člen

Za uresničevanje ciljev iz 2., 3. in 4. člena teh pravil se kot oblike delovanja sindikata v SOZD Iskra organizirajo:

- konferenca ZS Iskra z organi,
- problemske konference in
- informacijska posvetovanja predsednikov OOZS in KOOZS DO.

A. KONFERENCA ZS ISKRA

6. člen

Konferenca ZS Iskra je stalni organ osnovnih organizacij, sindikalnih konferenc in konferenc OOZS v DO, ki se vanjo povezujejo.

Konferenca ZS Iskra sestavlja po en delegat vsaka OOZS in KOOZS v DO Iskra.

7. člen

Konferenca ZS Iskra se sestaja po potrebi, praviloma pa enkrat letno, ko na svoji seji:

- razčleni in oceni delovanje sindikata v SOZD,
- sprejema letno poročilo o delovanju svojih organov,
- sprejema letno programsko usmeritev,
- sprejema letni finančni načrt konference ZS Iskra in
- obravnava druga pomembna vprašanja.

8. člen

Vsako drugo leto se konferenca ZS Iskra sestane na konstitutivni seji. Na tej seji zlasti:

- oceni delovanje v mandatnem obdobju,

- sprejema programske usmeritve za delovanje v prihodnjem obdobju,
- sprejema pravila o svojem delovanju,
- izvoli predsednika, namestnika predsednika in svoje organe.

9. člen

Konstitutivno sejo skliče dotedanji predsednik konference ZS Iskra, ki vodi sejo konference do izvolitve delovnega predsedstva.

Konstitutivni seji prisostvujejo poleg novih članov tudi dotedanji člani konference ZS Iskre.

10. člen

Mandat članov v konferenci ZS Iskre traja dve leti in se lahko enkrat ponovi.

Člana konference je mogoče razrešiti zlasti:

- če ne deluje v skladu s statutom ZSS,
- če mu preneha članstvo v OOZS,
- če sam zahteva razrešitev.

Če je član konference razrešen, se iz tiste OOZS, ali KOOZS DO, iz katere je razrešeni član, izvoli nov član konference ZS Iskre.

11. člen

Delo konference ZS Iskra vodi predsednik, v njegovi odsotnosti pa namestnik.

Predsednik konference ZS Iskra:

- organizira, sklicuje in vodi seje organov sindikata SOZD Iskra,
- skrbi za uresničevanje sklepov in stališč konference ZS Iskra in njenih organov,
- zastopa in predstavlja konferenco ZS Iskra v okviru SOZD in navzven,
- podpisuje sklepe in stališča konference ZS Iskra in njenih organov ter
- opravlja druge naloge po sklepu konference ZS Iskra.

12. člen

Predlog za sklic konference ZS Iskra lahko dajo OOZS, KOOZS DO ter občinski, medobčinski in republiški svet ZS ter sindikat delavcev dejavnosti.

13. člen

Konferenca ZS Iskra dela na sejah.

Člani in drugi vabljeni morajo biti obveščeni o seji praviloma vsaj 10 dni pred sejo.

Gradiva za sejo konference ZS Iskra je treba poslati tudi vodstvu družbeno-političnih organizacij, samoupravnih in poslovnih organov SOZD.

14. člen

Konferenca ZS Iskra sklepa veljavno, če sta na seji dve tretjini članov. Stališča in sklepi so sprejeti, če zanje glasuje več kot polovica članov konference.

Stališča in sklepe sprejema konferenca ZS Iskra praviloma z javnim glasovanjem.

15. člen

O poteku seje konference ZS Iskra se piše zapisnik, ki mora vsebovati vse osnovne podatke o poteku seje in sprejete sklepe in stališča konference ZS Iskra.

Zapisnik se pošlje vsem vabljenim.

16. člen

Za uspešno izvajanje programskih smernic in ostalih nalog konference ZS Iskre izvoli tudi svoje organe in sicer:

- koordinacijski odbor,
- predsedstvo konference ZS Iskra in
- komisije konference ZS Iskra.

1. Koordinacijski odbor konference ZS Iskra

17. člen

Koordinacijski odbor konference ZS Iskra je stalno delovno telo konference ZS Iskre.

Koordinacijski odbor se voli za mandatno obdobje konference ZS Iskre. Praviloma ga sestavljajo predsedniki KOOZS v DO, ali predsedniki OOZS v enovitih DO, ali delovnih skupnostih na ravni SOZD tako, da ima v koordinacijskem odboru vsaka DO, ki se združuje v SOZD Iskra po enega delegata.

18. člen

Koordinacijski odbor konference ZS Iskra se sestaja po potrebi, praviloma pa štirikrat letno.

Koordinacijski odbor na svojih sejah:

- spremlja izvajanje programskih smernic konferenc ZS Iskre,
- koordinira izvajanje programskih smernic konference ZS Iskra,
- koordinira izvajanje aktivnosti sindikata v DO Iskra za skupne naloge, ki se izvajajo v celotni SOZD,
- vodi postopek evidentiranja ter usklajevanja predlogov kandidatov za organe na ravni SOZD in izven, kadar jih delegira SOZD Iskra kot celota,
- sprejema stališča in pobude, ki jih sindikat SOZD Iskra zavzema do posameznih vprašanj.

2. Predsedstvo konference ZS Iskra

19. člen

Predsedstvo konference ZS Iskra je 11-člansko stalno delovno telo konference, ki se izvoli za mandatno obdobje.

Predsedstvo konference sestavljajo:

- predsednik konference ZS Iskra,
- namestnik predsednika,

- predsedniki komisij konference ZS Iskra in
- delegati programskih skupnosti v SOZD.

20. člen

Predsedstvo konference ZS Iskre se sestaja praviloma mesečno. Na svojih sejah predsedstvo konference ZS Iskra:

- operativno spremlja izvajanje programskih smernic, sklepov in stališč konference ZS Iskre in njenih organov,
- pripravlja izhodišča za gradivo, ki naj bi bilo obravnavano na sejah konference ZS Iskre, njenih organov, ali na problemskih konferencah,
- pripravlja izhodišča za programske smernice konference ZS Iskre,
- pripravlja mnenja sindikata o moralno-politični in samoupravni naravnosti kandidatov za poslovodne funkcije v SOZD Iskra,
- opravlja druge naloge po sklepih konferenc ZS Iskre in koordinacijskega odbora konference ZS Iskre.

3. Komisije konference ZS Iskre

21. člen

Komisije konference ZS Iskre so stalna 9-članska strokovna delovna telesa konference ZS Iskre.

Konferenca ZS Iskre za svoje mandatno obdobje praviloma izvoli naslednje komisije:

- za šport in rekreacijo ter družbeni standard,
- za družbeno-ekonomske odnose in
- za razvoj samoupravnih odnosov ter organiziranost.

Po potrebi konferenca ZS Iskre izvoli tudi druge komisije.

22. člen

Komisije konference ZS Iskre se sestajajo po potrebi, sklicuje pa jih predsednik komisije, ali predsednik konference ZS Iskre.

Na svojih sejah komisije:

- pripravljajo predloge za aktivnosti sindikata v SOZD Iskra na področjih, ki jih pokrivajo,
- strokovno analizirajo samoupravne akte in druga gradiva za samoupravno odločanje ter predlagajo drugim organom sindikata ustrezna stališča,
- operativno skrbijo za izvajanje aktivnosti sindikata s svojega področja programskih smernic,
- izvajajo druge naloge po sklepih konference ZS Iskre, koordinacijskega sveta konference in predsedstva konference ZS Iskre.

B. PROBLEMSKA KONFERENCA

23. člen

Konferenca ZS Iskre, ali koordinacijski odbor konference ZS Iskre lahko po potrebi skličeata problemsko konferenco.

Sklicatelj s sklepom določi sestavo, način dela in naloge problemske konference.

24. člen

Problemska konferenca sprejme skupna stališča osnovnih organizacij in konferenc OOZS z glasovanjem.

Stališča in sklepi so sprejeti, če je zaanje glasovala več kot polovica vseh članov konference.

Stališča, sprejeta na problemski konferenci, se v pisni obliki posredujejo vsem OOZS in KOOZS DO, ki jih morajo uresničiti.

C. Informacijska posvetovanja predsednikov OO ZS in KOOZS DO Iskre

25. člen

Predsednik konference ZS Iskre lahko po potrebi skliče posebna posvetovanja vseh predsednikov OOZS, sindikalnih konferenc in KOOZS DO Iskre za dogovor o vodenju posameznih skupnih akcij.

Posvetovanja predsednikov so namenjena obveščanju in usklajevanju dela pri uveljavljanju vloge Zveze sindikatov v SOZD Iskra.

III. POGOJI DELOVANJA KONFERENCE ZS ISKRE

26. člen

Za delovanje konference ZS Iskre in njenih organov se v okviru delovne skupnosti skupnih služb SOZD Iskra zagotavljajo materialne, strokovno-politične, administrativno-tehnične, prostorske in druge možnosti.

27. člen

Osnovne organizacije ZS so sporazumne, da v primeru skupaj dogovorjenih akcij, pri katerih bi se doseglo bistveno racionalizacijo porabe sredstev z združevanjem sredstev, združujejo sredstva za take akcije.

Kriterije za združevanje sredstev določi konferenca ZS Iskre v okviru finančnega načrta, v katerem predvidi vire financiranja in namen porabe sredstev.

Kontrolo finančnega poslovanja konference ZS Iskra opravlja predsedstvo konference ZS Iskre, administrativno-tehnično pa se finančno poslovanje izvaja v sekretariatu DPO SOZD Iskra.

IV. KONČNE DOLOČBE

28. člen

Ta pravila začnejo veljati, ko jih sprejme konferenca ZS Iskra po predhodnih razpravah v OOZS in KOOZS DO in se objavijo v glasilu Iskra.

Spremembe in dopolnitve teh pravil lahko predlaga vsaka osnovna organizacija ZS, ali KOOZS DO, sprejemajo pa se po istem postopku kot pravila.

29. člen

S sprejemom teh pravil preneha veljati poslovnik koordinacijskega odbora sindikata SOZD Iskre, sprejet 18. decembra 1978 in objavljen v glasilu Iskra 13. januarja 1979.

Predsednik konference ZS Iskra Avguštin Ciuha

Iskra

Iskra-SOZD elektrokovinske industrije, n. sol. o.,
61001 Ljubljana, Trg revolucije 3

**Konferenca Zveza sindikatov SOZD Iskra je na svoji seji
12. 4. 1987 sprejela naslednje**

PROGRAMSKE SMERNICE ***delovanja konference Zveze sindikatov*** ***SOZD Iskra za mandatno obdobje*** ***1987—1988***

Programske smernice delovanja Konference zveze sindikatov SOZD Iskra v mandatnem obdobju 1987—1988 izhajajo iz pobud in sprejetih dogovorov v samoupravnih organih in družbeno-političnih organizacijah na vseh ravneh organiziranosti v SOZD Iskra. Upoštevajo tudi ustavno vlogo sindikata, sprejete dokumente XI. kongresa sindikata Slovenije in program dela Republiškega sveta ZS Slovenije ter Republiškega odbora sindikata kovinske in elektro industrije.

Po posameznih področjih aktivnosti bo Konferenca zveze sindikata SOZD Iskra s svojimi organi in v skladu s skupnimi dogovori, glavnino svojih dejavnosti na ravni SOZD Iskra posvetila v tem obdobju predvsem:

1. Samoupravna organiziranost

Samoupravna organiziranost je ena izmed osnov za uveljavljanje ustavne vloge delavca v združenem delu. Zaradi potrebe po stalnem prilagajanju samoupravne organiziranosti novim organizacijskim znanjem, prodoru novih tehnologij, spremenjenim tržnim razmeram in uvajanju novih proizvodnih programov, bomo v konferenci sindikata SOZD posebno pozornost posvetili naslednjim nalogam:

- a) sindikat bo aktivno sodeloval s strokovnimi delavci in samoupravnimi organi v procesih priprav naše interne samoupravne zakonodaje. Posebno skrb bomo posvetili široki organizaciji razprav ter usklajevanj, od vseh udeležencev pa zahtevali strpnost in kulturo sporazumevanja in dogovarjanja. Trudili se bomo na tem področju mobilizirati vse strokovne moči in zahtevati, da noben odgovorni delavec teh procesov ne bo spremljal pasivno ampak, da se bo v vseh fazah kreativno vključeval;
- b) konferenca sindikata bo sodelovala pri pripravi in hkrati organizirala razprave o osnutkih in predlogih samoupravnih splošnih aktov SOZD, ki bodo posledica reorganizacijskih procesov. Posebno pozornost pa bomo usmerili v pripravo in sprejem novega samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra;
- c) posebno skrb bomo posvetili oblikovanju in organiziranju organizacij skupnega pomena, saj se prek njih izvajajo pomembne funkcije, ki zagotavljajo uspešnost sistema SOZD in vsake TOZD posebej. Pri tem bo Konferenca sindikata SOZD izhajala iz družbenega pomena integracije za racionalno izrabo družbenih sredstev, optimalizacijo kadrov in dohodka ter zagotavljanje dolgoročne socialne varnosti naših delavcev;
- d) konferenca sindikata se bo aktivno vključevala v organizacijskih procesih v vseh DO in TOZD. Prizadevala si bo, da na ravni SOZD Iskra sprejmemo temeljne strokovne predloge in modele za tipične Iskrine delovne organizacije, kot osnove za vključevanje v programske skupnosti.

Konferenca sindikata bo odločno proti vsem stihijskim procesom, ki pomenijo kratkoročne in strokovno slabo pripravljene organizacijske rešitve in neodgovorno ravnanje z družbenimi sredstvi;

- e) konferenca sindikata bo aktivno sodelovala v prizadevanjih, da se tudi družbene dejavnosti racionalneje in učinkoviteje organizirajo;
- f) konferenca sindikata SOZD Iskra se bo aktivno vključevala v pobude za integracijske procese v širšem družbenem okolju povsod tam, kjer bodo ti procesi prinašali povečanje družbene produktivnosti, boljše izpolnjevanje stabilizacijskih ciljev družbe, učinkovitejši nastop na domačih in tujih trgih ter krepili uspešnost siste-

ma SOZD Iskra.

Poleg nalog, katere smo opredelili, bo Konferenca sindikata SOZD Iskra aktivno delovala na utrjevanju moralne, politične in materialne odgovornosti delavcev v SOZD za izpolnjevanje sprejetih samoupravnih aktov. S tem bomo uveljavili in utrjevali sistem samoupravnega sporazumevanja, kot osnovne metode medsebojnih odnosov v SOZD.

2. Družbeno-ekonomski odnosi in samoupravno planiranje

Po ocenah uveljavljanja dohodkovnih odnosov, kakor tudi sistema samoupravnega planiranja, kot osnovnega sredstva za uveljavljanje ustavnega položaja delavca pri odločanju o pogojih nadaljnega razvoja, v SOZD Iskra še nismo dosegli ustrezne ravni. Zato bo Konferenca sindikata SOZD aktivnosti usmerjala predvsem k naslednjim nalogam:

- a) sindikat bo na vseh ravneh svoje organiziranosti spremljal izvajanje in doseganje vseh planskih zadolžitev. Zahteval bo sprotno analizo nedoseženih ciljev ter prilagajanje planov novim pogojem gospodarjenja ter uveljavljanje drsnega načina planiranja vseh subjektov znotraj SOZD.
- b) posebno pozornost bomo posvetili investicijskim programom in pri tem zahtevali pri planiranju investicij upoštevanje tudi višje ravni zadovoljevanja splošnih in družbenih potreb delavcev ter razvoj družbenega standarda delavcev v vsaki posamezni TOZD in DO ter v celotnem sistemu SOZD. Ob tem se bo Konferenca sindikata aktivno vključevala v obravnavo sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma, ki ureja združevanje sredstev razširjene reprodukcije na ravni SOZD in dosledno zahtevala opredelitev za vlaganje v prioritete programe razvoja.
- c) konferenca sindikata SOZD si bo prizadevala za uveljavljanje takšnih družbeno-ekonomskih in dohodkovnih odnosov ter meril, ki bodo omogočala ustrezne oblike organiziranosti in povezanosti na skupnih projektih znotraj SOZD in izven nje.
- d) konferenca sindikata bo posebno pozornost posvečala obravnavi periodičnih in zaključnih računov, pri čemer bomo zahtevali od strokovnih služb, da bodo gradiva za obravnavo pripravljena pravočasno, kakovostno in za delavca razumljivo. Ob oceni rezultatov gospodarjenja bomo redno podajali tudi oceno uspešnosti poslovnih delavcev. V širši družbeno-politični skupnosti pa bomo vodili akcijo, da periodične obračune uspešnosti obravnavamo 3-krat letno, oz. na 4 mesece.
- e) posebno skrb bo sindikat posvetil obravnavi poslovanja tistih TOZD in DO, ki bodo poslovale z ekonomskimi in samoupravnimi

motnjami. Nova zakonodaja je veliko bolj rigorozna na ekonomskem področju, zato bo sindikat zahteval celovite in učinkovite sanacijske programe, da pa pri tem ne bodo kršene samoupravne pravice delavcev in ogrožena njihova socialna varnost.

3. Delitev dohodka, čistega dohodka, sredstev za OD in skupno porabo

Velika neskladja, ki nastajajo v zadnjih letih na področju delitve dohodka, čistega dohodka in sredstev za OD in skupno porabo poskušajo državni organi urejati s povečanim normativnim urejanjem. Rezultat teh aktivnosti sta tudi Predloga družbenega dogovora o skupnih osnovah in merilih za samoupravno urejanje dohodkovnih odnosov pri pridobivanju in delitvi dohodka v SFRJ in SRS. Zato bi Konferenca sindikata v naslednjem mandatu posvetila največjo pozornost naslednjim nalogam:

- a) konferenca sindikata bo vztrajala, da strokovne službe sprotno spremljajo vse spremembe v zakonodaji, ki bodo vplivale na to področje v SOZD in pravočasno opozarjajo vse DO in TOZD na potrebne aktivnosti. Zavzemali se bomo zato, da bomo vse spremembe zakonov enotno in usklajeno obravnavali, do njih zavzemali skupna stališča ter jih po enotnih metodah vgrajevali v naše interne samoupravne splošne akte.
- b) konferenca sindikata SOZD bo zahtevala pripravo sistema stalnega in sprotnega, računalniško podprtega spremljanja gibanja osebnih dohodkov v SOZD. Na osnovi enotnih informacij bo sindikat redno spremljal gibanje OD in predlagal samoupravnim organom potrebne ukrepe za izenačenje osnov in meril za delitev čistega dohodka in sredstev za OD in skupno porabo.
- c) zavedajoč se, da so inventivno znanje in inventivni dosežki vsakega zaposlenega v SOZD vitalnega pomena za napredek, bo Konferenca sindikata podpirala vse aktivnosti za ustvarjanje pogojev učinkovite ustvarjalnosti ter pravičnega in stimulativnega nagrajevanja inovativnega dela. Konferenca bo tudi proučila možnosti za sprejetje enotnega sporazuma za nagrajevanje inovativnega dela, ki bi ga uporabljali v celotni SOZD.
- d) konferenca sindikata bo v sistemu dogovarjanja in sporazumevanja v družbi delovala v smeri večjega upoštevanja pozitivnih rešitev, ki jih imamo na tem področju v Iskri, kakor tudi pri prenosu dobrih izkušenj iz drugih OZD v Iskro.

4. Kadrovska politika in izobraževanje

Ustrezno usposobljeni delavci postajajo ključni pogoj za nadaljni razvoj. Upoštevajoč ustavno in zakonsko vlogo in obveznosti, za katere smo se v Iskri dogovorili, bo sindikalna konferenca posvetila na področju kadrovske politike in izobraževanja posebno pozornost predvsem naslednjim nalogam:

- a) konferenca sindikata bo delovala na doslednem spoštovanju osnov in meril kadrovske politike, za katere smo se dogovorili z družbenimi dogovori in s samoupravnimi sporazumi, predvsem pri vodenju kadrovske politike do vodilnih in vodstvenih delavcev.
- b) konferenca sindikata bo terjala od strokovnih služb, da razvijejo in izvajajo sistem razvoja in motivacije kadrov v Iskri, s katerim bomo sistematično spremljali vse ustvarjalne delavce in jim odpirali možnosti osebnostnega in strokovnega razvoja.
- c) konferenca sindikata bo podpirala vse oblike specialističnega izobraževanja doma in v tujini, s katerim bomo zagotavljali potrebna dodatna znanja za uspešen razvoj Iskre. Pri tem bo ustrajala, da se izenačijo pogoji izobraževanja doma in v tujini vendar ob povečani odgovornosti udeležencev izobraževanja. V tem okviru bo še posebej podpirala delo izobraževalnega centra Iskre in ustreznih izobraževalnih služb na drugih ravneh organiziranosti.
- d) zaradi vse večjih tehnoloških sprememb, ki bodo terjale množično prešolanje in došolanje delavcev Iskre, bo sindikat podpiral vsa prizadevanja, da se potrebno šolanje čim bolj približa delavcem ter, da se ustvarijo najboljši delovni pogoji za izobraževanje ob delu in iz dela.
- e) konferenca sindikata bo stalno spremljala vse oblike DPO in samoupravnega izobraževanja ter si prizadevala, da se te oblike čim bolj izpopolnijo in postanejo zanimivejše za delavce. Konferenca bo organizirala nekatere oblike izobraževanja za sindikalne aktivnosti v Iskri, ki bodo namenjeni predvsem poenotenju metod dela sindikata.
- f) v okviru kadrovske politike bo sindikat sprotno evidentiral vse možne kandidate za posamezne DPO, samoupravne in delegatske funkcije ter aktivno deloval pri vseh volilnih postopkih v mandatnem obdobju. Sindikat bo tudi sproti spremljal družbene aktivnosti delavcev Iskre in predlagal za uspešne delavce ustrezna družbena priznanja.

5. Delegatski sistem in obveščanje

Brez ustrezne aktivnosti sindikata v delu delegacij in izboljšane sistema obveščanja ne bo pravih rezultatov v delovanju delegatskega sistema. Na osnovi analize dosedanjega dela delegacij bo konferenca

sindikata v naslednjem mandatu posvetila največ pozornosti naslednjim nalogam:

- a) konferenca sindikata bo organizirala posvetovanje o dosedanjih izkušnjah v delu delegacij, na katerem bomo sprejeli nadaljnje usmeritve za izboljšanje njihovega dela,
- b) konferenca sindikata bo aktivno sodelovala pri organizaciji Centra za obveščanje na ravni SOZD, ki bo koordiniral vse aktivnosti na področju družbenega informiranja v SOZD Iskra, kar bo bistveno prispevalo k boljši obveščenosti vseh delegatov SOZD Iskra na različnih ravneh organiziranosti,
- c) konferenca sindikata bo tudi v tem obdobju delovala na tem, da se kvalitetno izpopolni Glasilo Iskra, ki mora ostati pomemben člen v sistemu informiranja v SOZD Iskra. Poleg centralnega glasila bo sindikat zahteval, da se organizirajo ustrezne oblike samoupravnega informiranja tudi na drugih organizacijskih ravneh, da bomo zadovoljili zakonske obveznosti o samoupravnem informiranju,
- d) sindikat bo tudi naprej zahteval, da so materiali za samoupravno odločanje razumljivi, popolni in pravočasni. Zato bo podpiral vse akcije za računalniško podporo priprave gradiva, s čimer bomo zagotavljali krajše roke za pripravo gradiv in celovitejše informacije z alternativnimi predlogi.

6. Socialna politika, družbeni standard in rekreacija

Zaostrene gospodarske razmere, administrativno urejanje delitvenih razmerij in visoka stopnja inflacije, povzročajo vedno večja socialna razlikovanja. Vedno več delavcev dosega prag, ki komaj zagotavlja enostavno reprodukcijo družine, kar močno zaostčuje socialne konflikte znotraj OZD, kot tudi izven. Vse to nalaga sindikatu vedno nove naloge, okrepljeno skrb za vsakega našega delavca posebej. Zato bo konferenca sindikata posebno skrb posvetila naslednjim nalogam:

- a) konferenca sindikata SOZD bo nenehno dajala pobude za izboljšanje informacij o socialnem položaju delavcev. Pri tem se bomo zavzemali za takšne podatke, ki nam bodo zagotavljali neposredne primerjave pri urejanju posameznih področij po OZD in omogočili tudi kar največjo stopnjo poenotenja, predvsem pri obravnavi invalidnih delavcev, prehrane med delom, zdravstvene preventive, izostankov z dela, urejanje stanovanjskih problemov itd,
- b) konferenca sindikata bo skupaj s strokovnimi službami organizirala tematsko posvetovanje o socialnem položaju delavca v SOZD Iskra, na katerem bi predvsem izmenjali izkušnje in znanja pri razreševanju te problematike in se dogovorili za poenoten razvoj

družbenega standarda v SOZD ter ugotovili možnost solidarnosti na tem področju med OZD v Iskri,

- c) konferenca sindikata bo sprožila pobudo in aktivno sodelovala pri pripravi analize o oblikah ter obsegu izvajanja aktivnega oddiha delavcev v SOZD Iskra. Ob tem bomo tudi ugotovili možnosti, kako poživiti to dejavnost, saj se znotraj SOZD povečuje interes za letovanje in vse oblike aktivnega oddiha v zmogljivostih OZD,
- d) konferenca sindikata bo tudi v prihodnje organizirala tradicionalna športno—manifestativna srečanja na ravni SOZD, kot tudi pospeševala srečanja in sodelovanja s sorodnimi OZD,
- e) konferenca sindikata SOZD bo podpirala vse pobude, da se na ravni DO v to področje dela vključi več strokovnega profesionalnega znanja, saj bomo le tako dosledneje in učinkoviteje razreševali vprašanja socialne politike, družbenega standarda in rekreacije med delom.

7. Ljudska obramba in družbena samozaščita

Večina nalog s področja ljudske obrambe in družbene samozaščite se mora odvijati na ravni TOZD in DO. V tem obdobju bo Konferenca sindikata SOZD delovala predvsem na naslednjih področjih:

- a) konferenca sindikata SOZD bo nenehno spremljala, ali v vseh sredinah redno preverjajo varnostno-politično stanje v TOZD in DO ter analizirajo naloge družbeno-političnih organizacij na področju varnostne kulture delavcev. Varnostno-politične ocene morajo v vseh organizacijah ocenjevati vsaj dvakrat letno,
- b) konferenca sindikata SOZD bo vsaj enkrat letno obravnavala varnostno oceno SOZD in opredelila naloge sindikata na tem področju,
- c) konferenca sindikata SOZD bo dajala pobude, da bodo delavci redno na vseh ravneh seznanjeni in vključeni v usposabljanje za izvrševanje koncepta splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite. Zato bo stalno opozarjala OOS in SK DO, da spremljajo kadrovsko zasedbo v organih SLO in DZ,
- d) konferenca sindikata SOZD bo delovala v smeri, da vse OOS in SK DO pripravijo lastne načrte za delovanje sindikata v zaostrenih varnostnih razmerah, razreševanju konfliktnih situacij v DO in TOZD ter ukrepanju OO sindikata v teh razmerah.

8. Ostale naloge

- a) konferenca sindikata se bo aktivno vključila v razprave o spremembah Zakona o združenem delu in Ustave SFRJ in SRS. Po sprejetih

spremembah bo konferenca zahtevala, da se spremembe čimprej uveljavijo tudi v samoupravnih aktih Iskre,

- b) kot najpomembnejšo in učinkovito obliko sodelovanja, informiranja in povezovanja bo Konferenca sindikata SOZD nadaljevala z delovnimi obiski v TOZD in DO, ker so se pokazali kot pomembna oblika izmenjave izkušenj pri preseganju forumskega dela pri sindikalnem delu,
- c) poleg lastnega povečanega sodelovanja v SOZD, bomo v tem obdobju okrepili tudi sodelovanje s sindikalnimi organizacijami sorodnih DO in SOZD v Jugoslaviji. Cilj takega sodelovanja bo krepitev vezi v reproverigi in učinkovitejše nastopanje na mednarodnih trgih,
- d) uspešno sodelovanje z ostalimi družbeno-političnimi organizacijami in samoupravnimi organi v SOZD Iskra bo tudi v prihodnje temeljna usmeritev Konference sindikata SOZD Iskra.

Ta program predstavlja delovni okvir za delovanje Konference sindikata SOZD Iskra in njenih delovnih teles v prihodnjem mandatnem obdobju. Delo in samoupravna aktivnost pa bosta zahtevala od sindikata še vrsto akcij, ki jih ni mogoče naprej predvideti. Tudi spremenjen način dela sindikata v SOZD mora prinesiti nove kvalitetne premike pri akcijski povezanosti in aktivnosti sindikata v celotnem sistemu. Zato morajo vsi organi Konference sindikata SOZD v roku 2 (dveh) mesecev pripraviti svoje delovne načrte.

zadevajo Jugoslavijo in Slovenijo in bistveno je, da moramo storiti vse, da bi dosegali boljše rezultate in boljše gospodarilni ter, da bi postavili temelje za boljši jutrišnji razvoj. Ob tem postavljamo še eno, zelo jasno stališče: treba je zaostriti odgovornost v dve smeri — v smeri sprejemanja zakonov in ukrepov pa ne samo skozi delegate, ampak skozi predlagatelje, v smeri preverjanja predlaganih ukrepov v združenem delu. Zdej pravijo, da se to dela, mislim, da je bila o tem že dana ocena, čeprav so tukaj ocene različne. Predvsem gre za kvaliteto preverjanja, ki je zelo vprašljiva, skratka, da se zahteva večja odgovornost za to in drugo — večja odgovornost za izvajanje v združenem delu v celoti. To moramo zagotoviti, če hočemo ustvariti večji pravni red odnosov in razmer. Eden izmed razpravljalcev je danes rekel, da se veliko več pogovarjamo o tem, kako bi zaostrili, ne pa kako bi realizirali neke zakone in ukrepe, kar pa je narobe.

To pa seveda tudi terja, da naj bodo zakoni ustrezni. Naše stališče v zvezi sindikatov je tudi to, da moramo zakonodajo racionalizirati. Ta normativna vojna je nemogoča. Jaz sem bil direktor DO in pred nekaj leti sem imel posvet pravobranilcev Slovenije. V Meblu smo imeli 94 aktov, jaz pa sem poznal samo 2 in pravniki so nekaj dni delali, da so jih vse skupaj zbrali.

Veliko razprav je danes okrog ločevanja samoupravljanja in vodenja in ne na način, kot nekateri mislijo, da se bomo nekateri šli samoupravljanje, prvi politiko, drugi pa bodo vodili. Ne na ta način, ampak tako, da bomo tukaj ločili sistem dogovarjanja in vodenja v tem smislu, da bomo, potem ko smo se nekaj dogovorili in sprejeli, sprejeto strokovno izvajali. Tukaj mislim, da je treba opraviti spremembe v samoupravljanju in ga racionalizirati, tudi na strokovnem področju. Naj omenim samo nekaj, sindikat bo v kratkem predlagal ukinitve strokovnih služb sis, razen zdravstva in socialnega varstva, ker tega ne moremo smatrati za samoupravljanje. Mislim, da bi morali preveriti tudi našo samoupravno organiziranost, ali smo preorganizirani, samo ne s stališča, da je edina rešitev ukinjanje TOZD. O tem smo v sindikatih dosti govorili, ampak glede reorganizacije je treba preveriti, če smo učinkoviti, če organiziranost temelji na razvojem, tehnološkem in drugih pogojih, ne pa samo na enem pogoju, kar se sedaj dogaja. Smo za preverjanje in tudi za spreminjanje, odločno pa bomo bili bitko proti ukinjanju TOZD. Mene ne bo nihče prepričal, da iz več tisoč članskega kolektiva lahko enako zagotovimo vpliv in delo, če je to DO, ali TOZD. TOZD ima svojo funkcijo, prav tako tudi DO in druge oblike povezovanja tudi v SOZD in tako naprej.

Res pa je, da se moramo dogovoriti, da bomo funkcije delili, da ne bomo vsi delali vsega ali vsi nič, tudi za Iskro to velja — zato je treba odločnejše in jasneje opredeliti delitev dela in odgovornosti.

To velja za celotno področje dela, ne samo za delo delegatov na

vzven, najbrž tudi za odnose navznoter. Jasno moramo opredeliti funkcijo TOZD, ki ima svojo samoupravno in drugo funkcijo, ne pa vlogo zapiranja in slabega podjetja. Sedaj imamo največ problemov ob vseh težavah ob zakonu o dohodku s tistimi TOZD, ki pravijo, da so dobre in, da jih drugi v delovni organizaciji ne zanimajo. To je zapiranje in pojmovanje TOZD kot lastništvo delavcev. Moramo se zavedati, da delamo z družbenimi sredstvi.

Naj takoj dodam, da je zame večji problem kot samoupravna organiziranost poslovnega organiziranja, ki se ne more zapirati v tozdovske in druge oblike organiziranja. Če bi to rešili in če bi rešili kadrovske odnose, ki so drugi največji faktor v takšnih, ali drugačnih odnosih dela, potem bi imeli manj opravka z reorganizacijami. To je moje osebno mnenje. Ko pa gledamo takšne pristope, vidimo, da je največ odvisno od ljudi, od kadrov in seveda od tega, koliko so pripravljeni, da določene naloge z odgovornostjo prenesejo na ta, ali oni nivo. SOZD in vse ostalo imamo takšne, kot si jih želimo in to pa so nam odgovorile mnoge analize, ki smo jih delali v centralnem komiteju. Moramo pa jim dati svojo funkcijo, ker gre v svetu povezovanje hitreje, tam niso dosti več niti države niti ne programi, danes imamo proces, ki ga moramo zaustaviti, ne združevanja, pa ne mislim na nivoju centralizacije, kot si to nekateri predstavljajo ne samo v Sloveniji, pač pa tudi v Jugoslaviji, ampak združevanja procesa, ki ga moramo odpreti. Mi pa imamo razdruževanje. In ko razpravljamo o tem, kaj je treba v Jugoslaviji storiti v tem smislu, sem zelo kritičen do skupnih programov pa ne z izhodišča, da niso potrebni, ampak ker iščejo ti skupni programi samo prioritete, dodatne pogoje in to spet ne zato, da bi se usposobili. Vse naše povezovanje, tudi v Iskri, mora dati več. Imamo več možnosti, da bi nekatere stvari bolje in kakovostneje lahko opravljali na nekem združenem nivoju, predvsem pa s stališča, kot ste vi že dosti govorili, da imamo malo kadrov in te moramo dobro razporediti in učinkovito uporabiti. To pa se ne da, če bodo ti kadri razbiti.

Pri delitvi bi rad opozoril na to, da menimo, da smo v teh merah ukrepov zakona zadeve dokaj zakonsko uredili v Sloveniji. V skladu z možnostmi, ki nam jih daje zakon, smo rešili izplačilo osebnih dohodkov v večini delovnih organizacij, zelo jasno pa bi rad poudaril dve izhodišči, da smo se v Sloveniji zmenili, da v tem trenutku nihče ne more poviševati osebnih dohodkov in drugič, da je potrebno odločno nadaljevati bitko proti tistim, ki so delali mimo sporazumov in dogovorov. Tukaj ne bo nobenih popuščanj. V Sloveniji so različne ocene, od 116 pa do 600 je organizacij, ki jih imajo tudi v občinah in tukaj sindikati odločno podpisujemo, da tisti, ki je več delil, kot je bilo dogovorjeno zunaj kriterijev, ne more pri tem ostati. Le-ti bodo

vračali in tako mora biti. Moramo vzpostaviti nek red. In tretjič, so tu tisti, ki niso podpisali družbenih dogovorov in sporazumov. V Sloveniji imamo še vedno 5% organizacij združenega dela v materialni in drugi proizvodnji, ki se ne vključujejo v dogovarjanje. Za te dni ni nobenih drugih opredelitev kot zakonskih. Zavedati se moramo, da so OD v Sloveniji imeli tudi februarja realno rast 18% (v masi). Ti podatki so takšni, da kažejo razkorak med rezultati gospodarjenja in, da se moramo s tega stališča tudi zavedati, da so bili tudi naši rezultati razkoraka delitve predloženi delegatom v zvezni skupščini in da so vsi podatki vsake republike pripomogli k takšnim ukrepom. Mi vztrajamo pri dveh stvareh: za delitev nismo odgovorni samo sindikati in izvršni sveti, delitev je del gospodarjenja in to velja za delitev dohodka in osebnih dohodkov.

Zato je pomembno reči, da je treba vso akcijo v teh razmerah videti kot reševanje, potem pa šele narediti selekcijo, da bi čimprej prešli na samoupravno urejanje tega področja. Dne 22. aprila bomo v skupščini podpisali republiški družbeni dogovor, takoj pa je treba začeti z urejanjem odnosov, kaj je treba spremeniti v splošnih aktih v OZD, da bi prej kot 1. julija prešli na samoupravno urejanje osebnih dohodkov. Nikakor pa zdaj ne smemo misliti, da nam bo to prineslo normalno delitev, na to bi vas rad opozoril. Veliko jih misli, da, ko bomo imeli samoupravni sporazum, bomo lahko delili ne glede na rezultate. To ni res. Težave bodo prav tako, laže pa se bomo dogovarjali ne da bi imeli nad sabo zakonske kontrole — SDK. Debate in vprašanja so se nam postavljala, kje je bil sindikat ob interventnem zakonu? Jaz sem v Srbiji javno rekel, da najbrž takšnih zakonov ne moremo sprejemati mimo sindikata, ker tudi zveza sindikatov ne brani tistih, ki so slabi, ampak bi najbrž skupaj z delegati našli tiste bolj realne oblike ukrepov, ki smo jih pozneje popravljali z veliko in odgovorno akcijo sindikatov.

Prav je, da se sindikalni aktivisti zelo podrobno pogovorimo o gospodarjenju, o politiki pa tudi o drugih elementih, da bi potem našo vsebino in naloge prilagodili aktivnosti in prispevali k temu, da bodo uspehi boljši.

Zelo pomembno je delo med ljudmi. Zato pa moramo biti informirani. Ta informiranost in obveznost pa je tudi naša, da lahko v pravem trenutku zastavljamo vprašanja, da živimo z ljudmi in poznamo razmere. Veliko manj bi bilo prekinitev dela in nezadovoljstva, če bi sindikat svojo vlogo opravil med ljudmi. Vse naše ocene kažejo, da nezadovoljstva ne nastanejo čez noč. Nezadovoljstvo nastaja dalj časa, izbije pa na dan po izplačilih OD. Če bi se mi čutili odgovorne in bili angažirani, da bi to nezadovoljstvo, odgovore, razprave, prenašali v delovno organizacijo, na delavske svete, na vodstva, potem bi gotovo našli za te delavce rešitve, ali pa vsaj odgovore delavcem, ki zastavljajo

vprašanja. Včasih so tudi natolcevanja in neresnice krive za takšna stanja. To je treba razčistiti. Najdaljše prekinitve so bile dolge letos 3 dni, lani nekaj ur, v 90% primerov pa so delavci izgubljeni čas nadomestili. To pomeni, da ne gre za odpor, ampak za vrsto drugih problemov in, da bi morali mi delovati bolj aktivno, da bi pojasnili in razrešili nekatere probleme v pravem trenutku.

Dogovor je, kako ne bomo določene stvari samo odpirali, ker to delamo vsi v naši družbi, je pa premalo tistih, ki bi morali dajati odgovore. Na vsako odprto vprašanje moramo v določenem roku in času dobiti odgovor pa naj bo ta še tako črn. Najslabše je, če prenašamo probleme naprej in ne najdemo odgovora pa tudi, če se ne mobiliziramo pravočasno za razreševanje, ali pa za razvoj nekega vprašanja. To je za Iskro zelo pomembno, ker je velik kolektiv in ker je v tako velikem kolektivu dosti težje delati. Tu so še lokalistični, občinski in drugi interesi, ki nam povsod delajo veliko škodo. Če bi združeno delo samo lahko vzdrževalo sredstva in iskalo poti, bi jih našlo v Jugoslaviji. Delavci, ki so na isti liniji, prav nič drugače ne mislijo kot mi npr. o izvoznem zakonu (da je slab, da ga je treba spremeniti in podobno), da je treba boljše nagraditi tistega, ki bolje dela, da morajo biti razlike v Jugoslaviji in, da ljudje tudi druge dobro delajo. Imamo že tudi kolektive, ki so tako dobri, da se mi v Sloveniji lahko skrijemo pred njimi. Če bomo še dolgo gradili na naših tradicijah, bodo ostale res samo še tradicije. Resno se moramo zavedati, da moramo hitreje iti v korak za spreminjanje razmer, v tej smeri pa spremeniti tudi metode dela.

Ko sem prebiral vaše dokumente, sem spoznal, da bi morali tudi pri našem sindikatu zagotoviti večjo fleksibilnost. Seveda so te oblike temeljne. Časa za sestanke bo vedno manj, mi pa moramo zagotoviti informiranost. Ob vsej naši samoupravni in politični organiziranosti nas v naši družbi pa tudi v delovnih organizacijah, vse preveč presenečajo nekatere stvari, smo najbolj organizirana družba v svetu pa tega nismo izkoristili.

Presenečajo nas prekinitve, ukrepi, cene... Poverjenikom, raznim skupinam bo treba dati svojo težo, seveda pa s tem ne prenašati odločitev nanje, ampak morajo biti informacije, razgovori in sestanki kratki in učinkoviti, predvsem pa morajo razjasniti stvari, da ne ostajajo nerešena vprašanja. Ko bomo to dosegli, bomo lahko odgovarjali na situacije, ki bodo danes in jutri tudi še težje. Globalno se razmere v Jugoslaviji in Sloveniji bistveno ne morejo spremeniti. Tega se moramo zavedati. Spremeniti se morajo v procesu za tiste, ki dobro delajo. Zaostriti pa se morajo za tiste, ki slabše delajo. Na finančnem področju je treba več sredstev zagotoviti tistim, ki lahko hitreje napredujejo in, ki lahko več ustvarijo,« je zaključil svoja izvajanja predsednik RS ZS Slovenije Miha Ravnik.

Srečanje Iskrinih sindikalnih

Popoldanski del posvetovanja je bil posvečen obravnavanju problematike, ki se poraja v delovnih organizacijah SOZD Iskra ob izvajanju interventnih zakonov s področja osebnih dohodkov:

Jožica Starčič je pojasnila razliko med obema družbenima dokumentoma. Interventni zakon določa oblikovanje mase sredstev za osebne dohodke samo za določeno obdobje in izključuje oblikovanje po sprejetih samoupravnih aktih v DO. V 16. členu interventni

JANEZ KERN, delegat zveznega zbora SFRJ in predsednik Odbora za delo, socialno politiko in varovanje je podrobneje obrazložil najnovejše spremembe Interventnih zakonov, ter predstavil novi obračunski zakon.

zakon določa, da preneha veljati za delovne organizacije takrat, ko uskladijo svoje samoupravne akte z novo zakonodajo s področja delitve sredstev za osebne dohodke.

Bistveno spremembo o načinu oblikovanja in izplačevanja osebnih dohodkov je prinesel novi Zakon o celotnem prihodku in dohodku, ki je bil objavljen v Uradnem listu SFRJ št. 72 z dne 31. 12. 1986. Po določitvi tega zakona

se osebni dohodek deli na dva dela: na OD za živo delo, ki je osnova za plačevanje štirih prispevkov in pa OD iz upravljanja družbenih sredstev in gospodarjenja. Zaradi teh določil je bil spremenjen Družbeni dogovor SFRJ, ki je bil sprejet konec meseca marca, v aprilu pa bo spremenjen družbeni dogovor Slovenije, ki je objavljen v Poročevalcu št. 9 v obliki predloga.

Po sprejetju tega Družbenega dogovora bomo uskladjali samoupravne akte. V Iskri bomo pripravili skupne usmeritve za spremembo samoupravnih aktov. Po sprejetju samoupravnih aktov bodo veljale usmeritve letošnje resolucije. Podpisniki Družbenega dogovora so pripravili formulo za izračun dovoljene mase sredstev za osebne dohodke, ki jo je tov. Mišič napisal na tablo in je med predsedniki sindikata povzročila precej negotovanja. Ta formula bo služila podpisnikom družbenega dogovora za kontrolo izvajanja resolucijskih usmeritev po 1. 7. 1987 in še ni sprejeta. Ker bodo osebni dohodki v večji meri odvisni od doseženega dohodka in akumulacije, bi si morali vsi skupaj v večji meri prizadevati za ustvarjanje večjega dohodka, ki bo potem osnova za delitev.

Po izvajanju poročevalcev je

potekala razprava, ki so jo zaključili z ugotovitvijo, da je potrebno pripraviti analizo možnosti, usklajevanja izplačevanja osebnih dohodkov na ravni SOZD Iskra, iz katere bo razvidno, ali obstajajo prednosti v primeru skupnega obračuna mase osebnih dohodkov za SOZD, ali pa ohranimo obračun na ravni delovnih organizacij.

PAVLE GANTAR, član poslovnega odbora SOZD Iskra, je Iskrinim sindikalnim delavcem podal nekatere informacije okoli priprav na spremembe Iskrine Interne zakonodaje.

V nedeljo so delegati osnovnih organizacij nadaljevali z delom na redni letni volilni konferenci ZS SOZD Iskra.

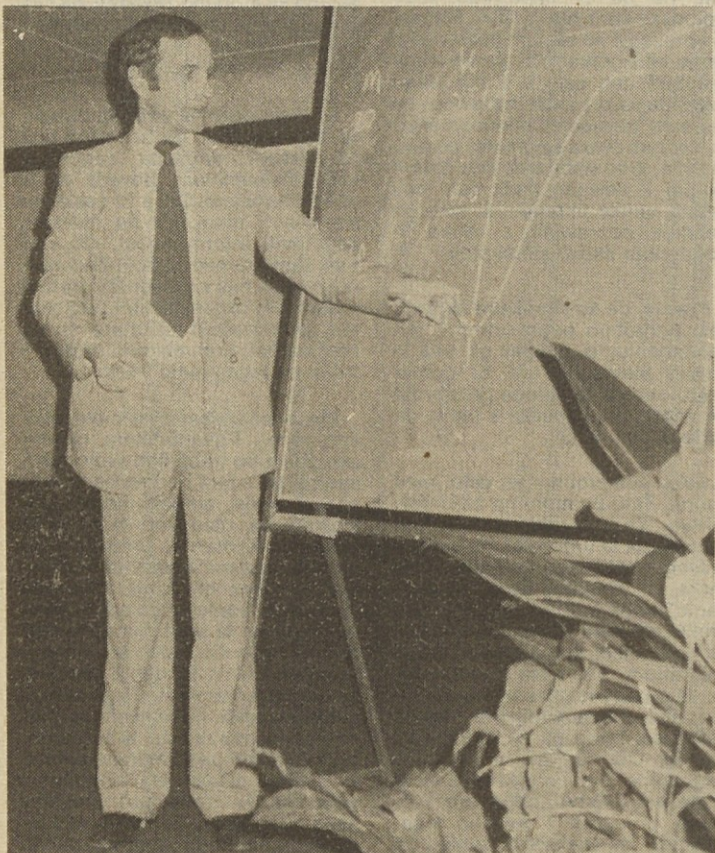
Na konferenci so potrdili poročilo o delu za preteklo mandatno obdobje, ki ga je podal predsednik KOS Avguštin Ciuha, ter sprejeli Pravila o organiziranju in delovanju ZS SOZD Iskra. Nadalje so potrdili Programske smernice za naslednje mandatno obdobje, ter izvolili organe Konferenc sindikata SOZD Iskra. Vse gradivo objavljamo v današnji prilogi.

POROČILO o delu KOS SOZD Iskra za obdobje februar 1986 — marec 1987

Aktivnost Koordinacijskega odbora sindikata SOZD Iskra, Konferenc sindikata DO in vseh Osnovnih organizacij sindikata, je od konference v letu 1986 potekala v močno zaostrenih pogojih gospodarjenja, vedno bolj zapletenih načinov samoupravnega odločanja ter v veliki meri apatičnosti in rezistenci delavcev. Čeprav v okolju dosegamo solidne rezultate gospodarjenja pa sami ne smemo biti zadovoljni, saj ugotavljamo, da zastavljenih ciljev ne dosegamo. Najbolj kritično je na področju izvoza, saj že nekaj let ne presegamo 250 M\$ izvoza, v zadnjem času pa so opazni tudi padci, kljub ambici-

ozno zastavljenim ciljem. K temu so, poleg zunanjih vzrokov (nerazpolaganje z devizami, tudi presežnimi) nemalo prispevali tudi naši notranji vzroki, s katerimi bi se morali odločenje spopasti (interna stimulacija izvoza, kvaliteta v celoti, novi artikli z več vložnega znanja itd). Veliko problemov in nedorečenosti je tudi v kadrovski politiki na vseh njenih področjih in ravneh, zato bomo morali temu posvetiti v prihodnje več strokovne in politične pozornosti.

Tudi na področju gospodarjenja se v velikem številu delovnih sredin srečujejo s težavami zaradi prevelikega normativizma pri oblikova-

BRANE MIŠIČ, ki je v predsedstvu republiškega sindikata zadolžen za področje delitve, je udeležencem predstavil pomen republiškega in zveznega družbenega dogovora.

nju tržnega gospodarjenja našega gospodarstva. Če smo imeli v preteklih obdobjih v SOZD Iskra veliko problemov z zaostajanjem OD za realno rastjo inflacije pa smo ji v minulem letu v skoraj vseh sredinah sledili, čeprav je potrebno ugotoviti, da vseh problemov še nismo razrešili.

Tudi na področju kulture, družbenega standarda in rekreacije imamo v SOZD še veliko nedorečenega, saj vse prevečkrat na teh področjih delujemo neorganizirano, stihijno in nepovezano ter tako neracionalno trošimo znanje in sredstva na tem področju.

V kratkem pregledu izpolnjevanja programa dela za leto 1986—87 bi poskušal oceniti našo aktivnost in naloge, ki nas čakajo:

Najprej bi poskušal oceniti naše delo in spregovoriti o temi, za katero smo se v SOZD že pred dalj časa poenotili in ugotovili, da je vitalnega pomena za nadaljnji razvoj, perspektivo in zagotavljanje socialne varnosti delavcev, to je za samoupravno in poslovno reorganizacijo sistema. Gre za pomembno in zahtevno nalogo, ki od nas terja obilico strokovnega znanja in političnega dela, od sindikata pa predvsem široko organizacijsko razpravo ter usklajevanje, predvsem pa maksimalno strpnost in kulturo sporazumevanja in dogovarjanja.

Na tem področju smo vsekakor naredili manj kot smo želeli in morali, saj so nas nekateri procesi v tem obdobju že prehiteli in pomenijo v marsikaterem pogledu tudi nove težave in nas dodatno angažirajo. Pomemben napredek v preteklem obdobju je v tem, da smo od načelnih izhodišč, s katerimi smo se vsi »strinjali«, prešli h konkretnizaciji nalog na tem področju. Delovanje sindikata v celotni SOZD mora biti usmerjeno v mobilizacijo vseh strokovnih moči in v zahtevo, da nihče izmed odgovornih delavcev ne bo spremljal procesov pasivno in čakal rešitev, ampak se bo v vseh fazah kreativno vključeval v dajanje predlogov, sporazumevanje in dogovarjanje.

V preteklem obdobju smo opravili pomembno nalogo s sprejetjem vseh planskih dokumentov v SOZD, seveda pa dela in naloge na tem področju še nismo zaključili. V zapletenih gospodarskih razmerah ne smejo postati planski dokumenti samo popisani na papir, ampak moramo ves čas zasledovati uresničevanje, ugotoviti odklone ter jih sproti prilagajati, saj bomo dolgoročno le tako dosegli zastavljene cilje gospodarjenja, ekonomske uspešnosti in dosegli najpomembnejše v njih, to je razvoj, ki mora slediti svetovnim trendom ter zagotavljati socialno varnost in perspektivo za vse zaposlene kot tudi študente in vse tiste, ki bodo to še postali.

V planu smo začrtali globalne strateške cilje na programih, ki jih bomo razvijali v prihodnje, nismo pa dovolj opredelili, katere programe bomo hitreje, v večji meri in kdaj razvijali ter, kaj morajo ti programi vračati tistim, ki bodo v tem obdobju vanje vlagali. Takšne dogovore moramo vgraditi v vse naše programe, ki jih bomo skupno razvijali in izgrajevali znotraj

SOZD kot tudi zunaj nje. Za vsako nalogo in dogovor pa moramo opredeliti tudi nosilca in odgovornost za uspešno realizacijo ter tudi učinke naloge deliti po prispevkih.

Zaostali smo tudi v investiranju v nove tehnologije in to nas še bolj potiska na obrobje svetovnih tržnih gibanj, zato bomo morali v sindikatu več storiti na zagotavljanju vzdušja za nenehno inoviranje in posodabljanje obstoječih proizvodnje ter za uvajanje nove, saj nam le to zagotavlja nemoten razvoj socialistične samoupravne in nevršene družbe.

V Iskri smo v zadnjem obdobju mnogo premalo naredili na področju uvajanja dohodkovnih odnosov, dogovarjanja o skupnih razvojnih in proizvodnih programih, usklajenih nastopih na trgu, doma in v tujini ter še na mnogih področjih, kjer bi lahko dosegli mnogo boljše in učinkovitejše rezultate našega gospodarjenja. V zadnjem letu, pa se kljub nespodbudnim preteklim obdobjem v tej smeri krepijo vezi in v sindikatu moramo na vseh ravneh storiti vse, da se te vezi še bolj okrepijo.

Pri obravnavi rezultatov gospodarjenja lahko ugotovimo, da niso kampanjski, ampak poglobljeni predvsem v tistih OZD, kjer so ti rezultati slabši. V sindikatu pa se srečujemo z dvema problemoma, za katera smo dali pobude RO ZSS. Prva je kvartalno obravnavanje rezultatov gospodarjenja, prvi kvartal namreč še ne pokaže pravih rezultatov, v drugem četrtletju je večina kolektivov na dopustih in so obravnave bolj pavšalne, v tretjem četrtletju nam je že zmanjkalo časa za zboljšanje slabših rezultatov, zato predlagamo obravnavo v treh obrokih (vsake 4 mesece).

Drugo, k čemer smo imeli v Iskri pripombe, je način, kako se sindikat ukvarja z obravnavanjem celotnega poslovanja in če primerja samo rezultate z zastavljenimi cilji. Zato smo predlagali, da bomo izpostavili le nekaj najpomembnejših kazalcev gospodarjenja.

Veliko časa in dela je sindikat posvečal organizacijam, ki so poslo-

vale z motnjami v samoupravnih odnosih in gospodarjenju. Tudi v SOZD se nismo mogli izogniti »konfliktnim« situacijam in prekinitvam dela, ki pa niso zavzele večjih razsežnosti, imeli smo šest prekinitev dela, kar je pod povprečjem v republikah. Ugotavljamo tudi, da so bili vzroki prekinitev dokaj različni. Več pozornosti in dela pa bomo morali posvetiti tistim OZD v SOZD, ki poslujejo z motnjami, z malo akumulacije ali brez nje, imajo nizke OD ter druge probleme pri gospodarjenju. Če v teh sredinah ne bomo celovito obvladali samoupravno-politične in poslovne problematike, bo prišlo do konfliktov med posameznimi interesnimi skupinami znotraj OZD. Veliko pozornost smo posvetili tudi DO in TOZD, ki izvajajo sanacijske načrte, pri čemer smo vzpodbujali delavce, naj sami kontrolirajo izvajanje zastavljenih ciljev.

Sindikatu SOZD je tudi v preteklem obdobju spremljal zunanjetrgovinsko dejavnost, njeno uspešnost, organiziranost ter njene ekonomske učinke. Ugotavljamo, da moramo to dejavnost bolj približati proizvodnim delovnim organizacijam, jim zagotoviti večji vpliv na gospodarjenje ter podružabiti kadrovsko politiko v zunanjetrgovinski dejavnosti. Bolj učinkovita mora biti tudi evidenca stikov s tujci, njihovi učinki in racionalizirati moramo službena potovanja v tujino. Saj rezultati, ki smo jih dosegli na področju izvoza ne opravičujejo velikega povečanja dragih potovanj v tujino.

V Iskri tudi nismo izkoristili vseh možnosti za bolj poglobljeno sodelovanje s sorodnimi organizacijami v republikah in federaciji. V letošnjem letu pa smo naredili prve akcije za celovito vključevanje našega sistema v jugoslovanski prostor in za vsebinsko sodelovanje. Zato moramo v sindikatu SOZD podpreti vse akcije v tej smeri, saj bomo le tako racionalnejši v proizvodnji in razvoju ter učinkovitejši na mednarodnih trgih.

Zavedajoč se, da sodobna tehnologija in proizvodi v vseh naših programih zahtevajo vedno nova znanja v SOZD Iskra, podpiramo in

razvijamo vse možne oblike izobraževanja. Tudi spoznanje, da brez novih znanj ni napredka, razvoja, perspektiv in dolgoročne socialne varnosti delavcev nas sili, da moramo področju izobraževanja vseh delavcev posvečati nenehno pozornost. Aktivna vloga sindikata je tu zelo pomembna, saj v nekaterih delovnih sredinah temu še ne posvečajo dovolj pozornosti. Ne moremo biti zadovoljni tudi na področju izobraževanja za razvoj samoupravnih odnosov in družbeno-politično delo naših delavcev. Aktivisti so vse prevečkrat prepuščeni sami sebi, s premalo znanja se morajo spopadati z vso nakopičeno problematiko, tako v OZD, kot v družbi.

Čeprav imamo sprejete sporazume o skupnem urejanju področja delitve, vendar ugotavljamo, da pri uveljavljanju teh sporazumov nismo dosledni tako, da so v praksi v uporabi po DO še vedno različni sporazumi, ki nam onemogočajo realno oceno delitvenih razmerij med posameznimi DO. Potrebno je tudi ugotoviti, da moramo v tem obdobju uskladiti posamezne sporazume z novo zakonodajo, vendar tudi dejstvo, da bi enotni laže premagovali probleme, ki nastajajo z uveljavljanjem interventne zakonodaje na tem področju.

Veliko večjo pozornost bomo morali posvetiti poenotenju nagrajevanja ustvarjalnega dela v celotnem sistemu Iskra, saj ugotavljamo, da ni prave diferenciacije in s tem boljšega nagrajevanja uspešnosti.

Veliko truda smo v preteklem obdobju vložili v razreševanje kadrovske problematike na vseh ravneh in oblikah naše organiziranosti. Vendar lahko ugotavljamo, da se vedno manj delavcev odloča za sprejemanje odgovornih funkcij, tako znotraj poslovanja, kot tudi v samoupravnem in družbeno-političnem delovanju. Vzrok temu je predvsem upadanje zaupanja v učinkovitost in uspešnost našega samoupravnega in političnega sistema.

Najbolj pereče probleme na tem področju smo v preteklem obdobju razrešili, nismo pa še vseh in celo-

Srečanje Iskrinih sindikalnih aktivistov

vito. Zato bomo morali v bodoče tej problematiki posvetiti mnogo več strokovne, kot tudi politične pozornosti. Če želimo učinkovito in uspešno izpeljati vse naloge, ki nas čakajo, tu ne smemo popuščati, ampak zahtevati akcijo in učinkovite posege v našo kadrovske politiko ter s tem povečati zaupanje delavcev v naš družbeni sistem, odgovornim delavcem pa družbeni ugled in s tem tudi odgovornost za doslednejše izvajanje nalog.

Ocene o delovanju delegatskega sistema nas opozarjajo, da še vedno nismo dosegli ustreznih ravni njihovega delovanja, predvsem zunaj OZD. V Iskri opažamo, da imamo probleme v delovanju delegacij v večjih centrih, kjer imamo mešane konference delegacij iz več TOZD in DO. V skladu z ustavno in zakonsko vlogo na področju delovanja delegatskega sistema smo v sindikatu opravili vrsto aktivnosti. Glede na pomen uspešnosti delovanja delegatskega sistema bomo morali v prihodnjem obdobju temu vprašanju posvetiti več pozornosti, predvsem v osnovnih organizacijah in konferencah sindikata DO.

KOS je stalno spremljala tudi gibanja na področju splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite. Ugotavljamo, da se stanja na nekaterih področjih razvijajo ugodno, predvsem v zadnjem obdobju, pa drugod močno zaostajajo. Veča se negotovost med delavci in nemoč družbeno-političnih organizacij zaradi dokaj nejasne in nedosledne interventne zakonodaje. Zato mora predvsem sindikat mnogo več storiti na področju preventivnega ukrepanja in usklajevanja različnih interesov znotraj posameznih delovnih skupin. Zato je predsedstvo KOS obravnavalo to problematiko in dajalo pobude za preventivno delovanje sindikata skupaj z drugimi družbeno-političnimi organizacijami.

Za učinkovitost delegatskega sistema in razvoja samoupravnih odnosov znotraj TOZD, DO, SOZD ter celotnega družbenega okolja je potreben dober informacijski sistem v vseh segmentih dela in življenja. Ob ugotovitvi, da je tu še mnogo nedorečenega, smo v preteklem letu začeli z organiziranjem enotnega poslovnodružbenega informacijskega sistema. Sindikat je vse akcije spremljal, jih ocenjeval ter tudi podpiral, zavedajoč se pomembnosti vloge pravih, učinkovitih in celovitih informacij. Pomembno vlogo v splošni in celoviti informiranosti delavcev SOZD Iskra ima glasilo Iskra, katerega vsebino in delovanje je sindikat vseskozi spremljal in uporabljal.

Med učinkovite načine informiranja znotraj SOZD sodijo tudi delovni obiski predstavnikov SOZD v posameznih TOZD in DO. Praksa je ta način dela že uveljavila ter dokazala, da je pomembna in potrebna aktivnost za uspešno in koordinirano delo ter poznavanje realnih problemov, s katerimi se srečujejo v posameznih delovnih sredinah.

Posebno pozornost smo v tem obdobju v sindikatu posvetili rednemu oddihu delavcev. Zaradi vedno bolj zaostrenih pogojev gospodarjenja, padanja realnega standarda delavca se vedno manj

delavcev odloča za letni oddih zunaj kraja bivanja. Ker se tudi turistično gospodarstvo ni opredelilo do razvoja delavskega turizma, je oddih (letni, zimski) delavcev in njihovih družin vedno bolj odvisen od lastnih materialnih možnosti, premalo pa je prisotna solidarnost in širša družbena skrb za zagotavljanje oddiha čim širšemu krogu zaposlenih. V Iskri smo v tem trenutku sposobni zagotoviti letovanje le 10% potrebnih družin zaposlenih. Nedvomno pa je ugotovitev, da je pretežna večina zmogljivosti zasedena samo v konicah (letne in zimске počitnice), ne pa v daljšem obdobju.

Prizadevanja sindikata v naslednjem obdobju bi morala iti v smeri, da bi v SOZD Iskra zagotovili organizirano letovanje približno 30% delavcem in njihovim družinam in to predvsem s podaljšanjem izrabe zmogljivosti, novimi vlaganji in povezovanjem s sorodnimi ter turističnimi organizacijami.

Prav tako se morajo OO sindikata v SOZD zavzemati, da se sredstva za regresiranje oddiha uporabljajo namensko in, da je treba ustrezno del sredstev nameniti vzdrževanju, obnovi in izgradnji objektov delavskega turizma.

Tudi v preteklem obdobju smo izvedli tradicionalne športne in manifestativne prireditve. Ugotavljamo pa, da postajajo vedno dražje za delavca, zato bomo morali več narediti pri pridobivanju namenskih sredstev. Dan Iskre pomeni in mora še dalje pomeniti močan kohezijski faktor delavcev znotraj SOZD Iskra. Tudi športne prireditve na ravni sistema smo v tem obdobju izvedli vse, vendar so se v organizaciji, načinu in poteku tako velikih športnih prireditev pokazale določene pomanjkljivosti, ki jih moramo odpraviti.

V poročilu je vsekakor potrebno poudariti še dobro sodelovanje med družbeno-političnimi organizacijami in samoupravnimi organi v SOZD. Zavedajoč se pomena uspešnega sodelovanja, smo v preteklem obdobju koordinirali vse aktivnosti. Tako sodelovanje moramo ohraniti tudi v bodoče.

Na področju sindikalnega sodelovanja zunaj SOZD Iskra smo imeli konstruktivne stike, najbolj poglobljene in tvorne stike pa vsekakor z Republiškim odborom sindikata elektro in kovinske industrije pa tudi z nekaterimi sorodnimi organizacijami o aktualni problematiki.

Ob zaključku bi želel poudariti, da v še tako dolgem in obsežnem poročanju težko analiziramo vse aktivnosti in naloge, ki smo jih izvajali in izvedli uspešno in tiste, ki nas še čakajo. Najboljši pokazatelj našega dela mora biti tudi v bodoče v tem, kako hitro se znamo odzvati na probleme delavcev, usklajevati njihove različne interese ter dati čimširši prispevek k razvoju samoupravne socialistične družbe. Tudi v bodoče ne smemo dopustiti, da bi katerakoli odločitev za delavca pa naj bo to materialna, ekonomska, organizacijska in družbena pa tudi politična, šla mimo osnovne organizacije sindikata, oz. mimo sindikata kot organizirane subjektivne sile.

AVGUŠTIN CIUHA

Organi konference Zveze sindikatov SOZD Iskra

1. PREDSEDNIK KSZ SOZD:

Namestnik predsednika:

Avguštin Ciuha

Alojz Lakner Telematika

2. KOORDINACIJSKI ODBOR KONFERENCE ZS SOZD ISKRA

1. Avguštin Ciuha
2. Miloš Vodopivec
3. Miha Skumavc
4. Jani Šavs
5. Breda Kurent
6. Desanka Žnidaršič
7. Janez Šilc
8. Alojz Lakner
9. Stane Zaplotnik
10. Tomo Buljan
11. Stane Brulc
12. Janez Wager
13. Alma Dindič
14. Tomaž Dereani
15. Samo Železnik
16. Milan Jerant
17. Janez Teran
18. Jožica Starčič
19. Edvard Šilc
20. Igor Dolenc
21. Brane Grobiša
22. Marjan Marelj
23. Zoran More
24. Franc Hajnrihar
25. Stane Budal

predsednik
Avtoelektrika
Avtomatika
Commerce
Elementi
Zmaj
Elektrozveze
Telematika
Kibernetika
Kondenzatorji
IKM
KTD
Delta

Banka
CEO
ISE
ERO
DSSS SOZD
Merilna elektronika
Servis
Videomatika
Antene
Rotomatika
Elektromotorji
Elektroakustika

3. PREDSEDSTVO KSZ SOZD

1. Avguštin Ciuha
2. Alojz Lakner
3. Breda Kurent
4. Miha Skumavc
5. Miloš Vodopivec
6. Stane Zaplotnik
7. Jani Šavs
8. Tomo Buljan
9. Vinko Kastelic
10. Brane Janežič
11. Tomaž Dereani

predsednik
namestnik Telematika
Elementi
Avtomatika
Avtoelektrika
Kibernetika
Commerce
Kondenzatorji
Delta — komisija RS OO
ISE — komisija ŠRDS
Banka — komisija DEO

4. KOMISIJA ZA ŠPORT IN REKREACIJO TER DRUŽBENI STANDARD

1. Brane Janežič
2. Tone Kastelic
3. Lado Drobeš
4. Niko Drenovec
5. Peter Kunc
6. Janez Šilc
7. Marko Banovec
8. Marko Korenč
9. Ilko Vidic

predsednik ISE
Avtomatika-namestnik
Commerce
Kibernetika
IKM
Elektrozveze
Kondenzatorji
Pohodni odred 99 d
Avtoelektrika

5. KOMISIJA ZA DRUŽBENO EKONOMSKE ODNOSE

1. Tomaž Dereani
2. Jožica Starčič
3. Meta Marinšek
4. Radoslav Milačič
5. Jurij Losizza
6. Desanka Žnidaršič
7. Dragan Remškar
8. Biserka Ošljaj
9. Lojzka Štucin

Banka, predsednik
DSSS SOZD, namestnik
Telematika
Kibernetika
Avtoelektrika
Zmaj
Servis
Delta
Rotomatika

6. KOMISIJA ZA RAZVOJ SAMOUPRAVNIH ODNOSOV IN ORGANIZIRANOST

1. Vinko Kastelic
2. Edvard Šilc
3. Janez Wager
4. Branko Pečjak
5. Mojca Mahkota
6. Damjana Ban
7. Ida Potočnik
8. Boštjan Illovar
9. Draga Vukovič

Delta, predsednik
Merilna elektronika
ZORIN
Kondenzatorji
Commerce
Elektroakustika
Videomatika
ERO
Elementi

Naših štirideset let

Piše:
Dušan Željeznov

Naš sogovornik:
Rudi Jančar

Plačevanja nadur nismo poznali

Do vseh navedenih spoznanj smo prišli ob nenehnem premagovanju težav, ob lastnem delu. Nobeden izmed nas ni bil pred vojno nikjer in nikdar na položajih, ki bi nam posredovali podobne izkušnje. Le nezadržnemu poletu naših kadrov, njihovi izredni požrtvovalnosti in predanosti delu gre zahvala za zavičanja vredne uspehe, ki smo jih dosegli. Prav analiza pogojev, ob katerih so bili ti uspehi doseženi, osvetljuje njih veličino, veličino duha našega delovnega človeka. Nepozabni so spomini na naše prve sodelavce — Somraka, Simoniča, Lovka, Jako Jančarja, Šorna, ing. Florjančiča in druge, ki smo jih morali dobesedno odganjati domov k počitku. Da bi plačevali nadure, tega sploh nismo poznali. Značilen za to obdobje je tudi primer profesorja ing. Mirjana Grudna, profesorja na elektrotehniški fakulteti, ki je priučeval popolnoma neuke ljudi k delu na zamotanih orodnih strojih. Izbiral jih je kar sam, med razkladanjem prispelih pošilk, opazujoč njihov odnos do občutljivih naprav v zabojih. Bil je naš prvi »strojni mojster« in mentor večini naših tehnikov in inženirjev. To nalogo opravlja tudi še danes kot univerzitetni profesor

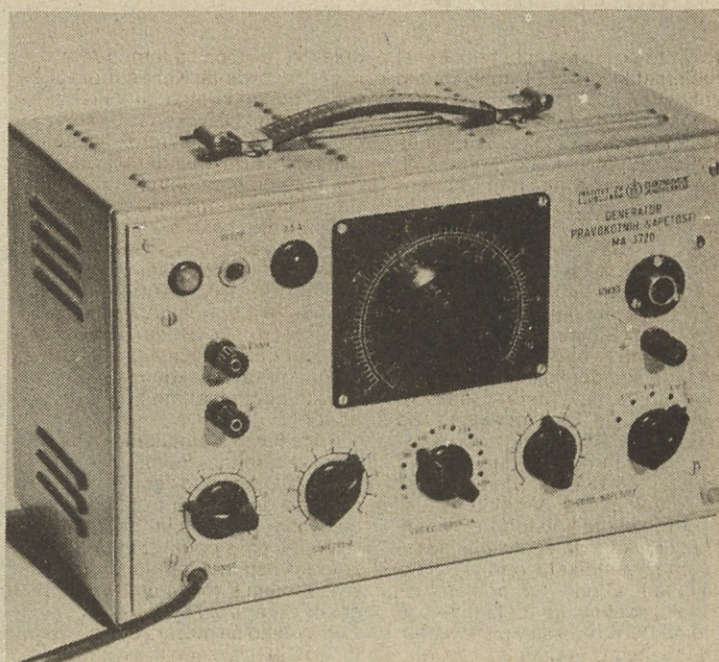
in naš zunaj strokovni sodelavec. Podobno važno vzgojno vlogo sta imela še dr. ing. Schmidt in dr. ing. Lilienthal, ki sta našla v našem kolektivu obilo sodelavcev in posnemalcev. Prav učenci teh prvih učiteljev so danes naši najzanesljivejši, resnični mojstri v svoji stroki.

V takem vzdušju so se razvijali in so rasli številni novi kadri, ki so prihajali k nam od vseh strani, z vseh šol. Posebno tesno sodelovanje, bolje rečeno sinhronizem, smo dosegli s profsorskim zborom ljubljanske tehnike in njenimi inštituti. Z njihovo pomočjo smo kovali novi lik domačega strokovnjaka, ki je rasel v tovarnah in ustanovah nove Jugoslavije. Le v lastnostih teh ljudi najdemo odgovor na vprašanje, ki nam ga postavljajo mnogi priznani inozemski strokovnjaki: »Povejte nam vendar, v čem je skrivnost vaših uspehov ob tako neverjetno skromnih materialnih pogojih? Kar ne moremo razumeti tega!« Tako in podobno so vpraševali naši obiskovalci z Vzhoda in Zahoda.

Še bolj pa smo veseli priznanj domačih ljudi, med katerimi se vse bolj krepi ponos in zavest lastne sposobnosti. Tu in tam sicer resda naletimo na kako izjemo, ki pa po zakonih narave druga za drugo odhajajo v pozabo. Vedno živo in v lepem spominu pa nam ostaja le radostno doživetje ob vidnih, stvarnih uspehih.

Zdaj pa bom skušal vsaj v grobih obrisih prikazati dosežke našega dela. V minulih desetih letih so nastali tile proizvodni obrati:

1. Semič v Beli krajini za papirne kondenzatorje, ki jih uporablja naša domača radijska industrija;
2. Šentjernej na Dolenjskem za upore in potenciometre;
3. Ljubljana, Celovška cesta št. 71a, obrat za specialna visokofrekvenčna jedra na osnovi feritov;

4. Ljubljana, Celovška cesta št. 207, obrat za permanentne magnate, ki jih uporabljamo za domačo proizvodnjo zvočnikov, električnih števecv in v številne druge namene;

5. Ljubljana, Kotnikova ulica, obrat za miniaturne žarnice, vsakovrstne avtomobilske žarnice, foto celice in podobno;

6. Ljubljana-Vižmarje, obrat za visokofrekvenčno keramiko in keramične kondenzatorje;

7. Ljubljana-Črnuče za kremenove nihajne kristale;

8. Ljubljana, Linhartova cesta 35, za aralditne in druge specialne kondenzatorje z različnimi dielektriki;

9. Ljubljana, Linhartova cesta 35, za brežične zveze;

10. Horjul za elektronske merilne instrumente;

11. Kot najnovejšo enoto lahko štejemo grupo za polvodnike

in transistorje v prostorih Kemičnega inštituta SAZU Borisa Kidriča v Ljubljani, ki pa ima za sedaj še laboratorijski značaj.

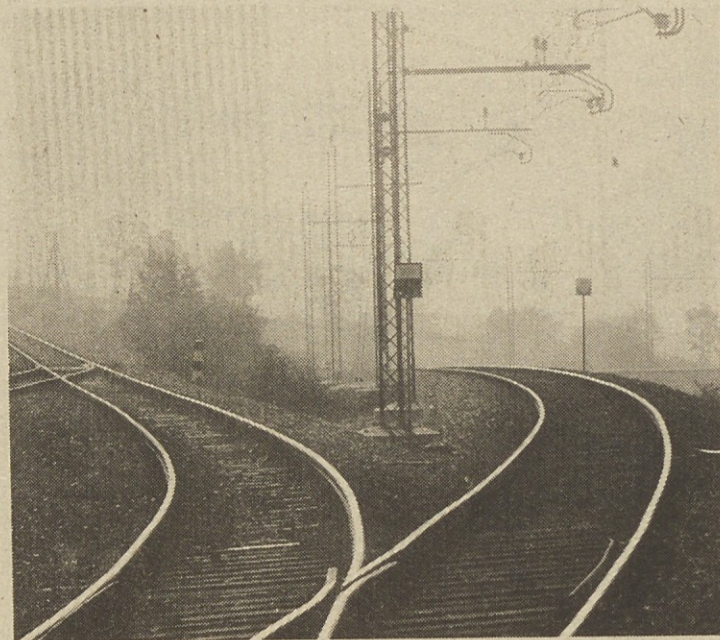
Po večletnem požrtvovalnem delu tovarišev v tem oddelku smo letos doživeli izreden uspeh: razvili smo tehnološki postopek za laboratorijsko proizvodnjo transistorjev. Često govorimo o nemškem »čudežu« — v tem primeru pa lahko brez obotavljanja ugotovimo, da imamo tudi jugoslovanski »čudež«. Februarja tega leta je do tal pogorela zgradba oddelka za polvodnike z vso opremo in dokumentacijo. Po pičlih šestih mesecih, v avgustu, pa smo že imeli prve domače transistorje. Za ta uspeh so bili tovariši posebej nagradjeni in so dobili pohvale vsega kolektiva IEV ter še posebej izvršnega sveta Slovenije.

12. Med nadaljnje naše uspehe sodijo tudi razvoj; tehnološki postopek in proizvodnja elektrolitnih kondenzatorjev ter membran za zvočnike, radijskih sprejemnikov »Savica«, aparatov za visokofrekvenčne večkanalne zveze in naprave za visokofrekvenčni prenos govora ter signalov na daljnovodih visoke napetosti, katerih proizvodnja teče sedaj v samostojnem podjetju Telekomunikacije, seveda izpopolnjena z izkustvi tamkajšnjega kolektiva.

Iz navedenega še niso razvidni vsi sestavni deli, ki smo jih razvili do proizvodnje, niti vrsta naprav s področja brezžičnih zvez ali elektronike v širšem smislu besede.

Skupno proizvajamo okoli 120 sestavnih delov s prodajno vrednostjo približno ene milijarde dinarjev. Z njimi krijemo približno 85% jugoslovanske potrošnje in smo torej najmočnejši proizvajalci sestavnih delov v državi.

Dolgoročno poslovno — tehnično sodelovanje s Standard Elektrik Lorenz

V petek, 3. aprila je bilo v prostorih Iskre Elektronik v Stuttgartu podpisana pogodba o dolgoročnem poslovno-tehničnem sodelovanju med zahodnonemško firmo SEL in delovno organizacijo Iskra-Avtomatika. V imenu SEL jo je podpisal direktor za železnice, g. James Sanders, v imenu Avtomatike pa glavni direktor delovne organizacije, Rudi Pirc, medtem, ko je Iskro Commerce zastopal direktor nastopa Iskre na regionalnem tržišču, Boris Lasič.

Pogodba, ki generalno opredeljuje skupen razvoj najmodernejših naprav in sistemov, namenjenih avtomatizaciji, oz. modernizaciji železniškega prometa kot zaokrožene in strateško izredno pomembne gospodarske panoge in skupen, enakopraven nastop na tretjih tržiščih. Tovrstno sodelovanje med omenjenima partnerjema ne predstavlja neke novosti, pač pa kvalitetno nadaljevanje več kot dvajsetletnega uspešnega poslovnega sodelovanja. Kljub začetku v šestdesetih letih dokaj možni tehnološki navezanosti Iskre na SEL, ki ji je sledila osamosvojitve predvsem v obdobju osvajanja in vpeljevanja mikroelektronike v tehnologijo železniškega prometa, nismo opustili poslovnega sodelovanja, katerega še danes ocenjujemo za izredno korektno in dosledno. Po modernizaciji jugoslovanskih železnic, ki se je pričela nekje v 1968. letu, si je jugoslovanska industrija, predvsem pa Iskra, pridobila ogromno znanja in izkušenj tako v proizvodnji, projektiranju, montaži kot v vzdrževanju teh sistemov. Tako je bila s svojim znanjem, tehnologijo ter proizvodnim in kadrovskim potencialom sposobna popolnoma enakopravnega, skupnega nastopa s SEL v Turčiji in Grčiji. S tem, da je bila znova na osnovi korektnega dogovora za nosilko posla določena firma z največjim deležem vloženega znanja in opreme.

Kljub temu, da smo v jugoslovanskem prostoru, kot v državah Evrope v zadnjem času priča nekemu investicijskemu zatišju, se marsikje že govori o »renesansi železniškega prometa«, ki ga narekuje dotrajanost vgrajenih naprav in razvoj tehnologije železniškega prometa, ki ga v svetu inovirajo in elektrificirajo.

Kaj to pomeni?

V prvi vrsti to, da mora Iskra, če hoče ne samo slediti, temveč predvsem plasirati svoje znanje na domača in tuja tržišča:

— obdržati poslovno-tehnično sodelovanje s svetovnoznanimi proizvajalkami najsodobnejše opreme za modernizacijo železniškega prometa, oz. ga novelirati s pogodbami kot je v omenjenem primeru s SEL,

— ter se tudi sama tako organizirati, da bo iz obstoječega, visokostrokovnega kadra, dosedanjih izkušenj, oz. dosežkov, katerih rezultat je sodobni multimikroračunalniški sistem TI-30 ter razpoložljivih proizvodnih potencialov lahko prenesla izvedbo najzahtevnejših projektov modernizacije železniškega prometa po principu »ključ v roke«, ki ne zaostajajo za ponudbami, oz. možnostmi najbolj znanih svetovnih proizvajalcev.

Š. D.

Deveta delovna skupina Interelektra tokrat v Novem mestu

V času od 23. do 28. marca je potekalo že 23. zasedanje 9. delovne skupine Interelektra, ki se ga je udeležilo približno 50 vidnejših gospodarstvenikov in znanstvenih delavcev iz vzhodnoevropskih držav, članic SEV.

Jugoslovansko delegacijo je vodil Jože Papič, tehnični direktor TOZD

Usposabljanje delavcev v regionalni mreži v SFRJ

V skladu s sprejetim sistemom izobraževanja delavcev v regionalni mreži v SFRJ, ki je sestavni del strategije prodaje na domačem trgu, smo v mesecu marcu in aprilu organizirali izobraževalne seminarje za obstoječe izvajalce predstavniške in akvizicijske dejavnosti.

Za razliko od letnega srečanja, na katerem se v glavnem analizirajo rezultati v tekočem letu in planske zadolžitve za naslednje poslovno leto, so navedeni seminarji namenjeni bolj podrobni in podrobnejši spoznavanju proizvodno-prodajnega programa, ki ga tržimo, kot tudi sami tehnologiji trženja.

Seminarje smo organizirali v dveh terminih. Prvi termin od 23. do 26. 3. 1987 je bil namenjen programu energetike in industrije, drugi od 6. do 9. 4. 1987 pa programu varjenja, energetske elektronike in integralne zaštite objektov, 14. 4. 1987 pa bomo nekoliko krajši seminar izvedli še za program elementov.

Nosilci seminarjev so bili posamezni produktivni vodje, ki so svoje predstavitve programa popestrili z vsemi audio-vizualnimi in ostalimi pripomočki s katerimi trenutno razpolagamo. Poleg nazornejših predstavitev so se prisotni tako seznanili s celotnim spektrom orodij, ki so jim na razpolago pri izvajanju aktivnosti na tržišču (filmi, diapozitivi, komercialno-tehnične dokumentacije itd.). Poslužili smo se tudi ogleda objektov, v katerih je vgrajena naša oprema (energetika).

Na seminarjih je bil vzpostavljen enakopraven dialog med delavci branže in predstavništvi, kar naj bi odstranilo večino neznank in omogočilo enoten in učinkovit nastop na trgu. Da smo v tem uspeli potrjuje tudi ocena prisotnih delavcev regionalne mreže, da se Avtomatika še nikdar doslej ni tako odprla do regionalne mreže.

Splošna ocena ob koncu seminarjev je (če odmislimo, da z njimi zamujamo nekaj let), da so bili koristni, izvedeni na strokovno visoki ravni, da je potrebno s tako sliko izobraževanja nadaljevati in, da lahko od njih pričakujemo konkretne rezultate.

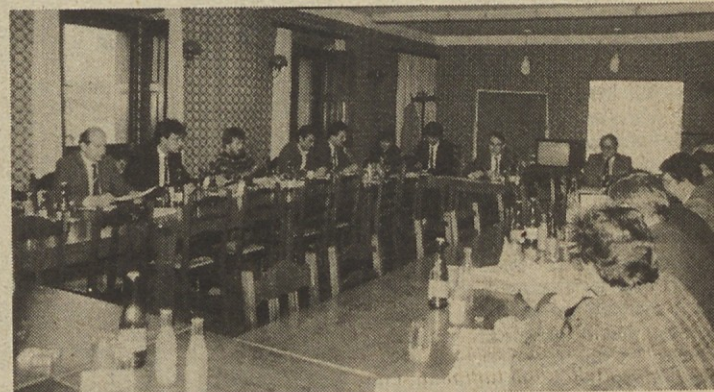
Dogovorili smo se, da bomo že v naslednjem letu Sistem izobraževanja še dogradili, konkretno tako, da bomo seminarje organizirali v manjših skupinah in še bližje proizvodnji.

Prisotni izvajalci akvizicijske in predstavniške dejavnosti so ob koncu vsakega seminarja v izpolnitev prejeli vprašalnike, ki naj bi nam dali realno sliko obstoječe tržne situacije, možnosti plasmana še v letošnjem letu, potrebne tržne akcije (tudi take, ki se jih danes še ne, ali pa premalo poslužujemo) in predlog informacijskih in delovnih povezav branža-filiale.

Ob koncu se zahvaljujemo vsem sodelujočim, ki so kljub izredno zgoščenemu programu in veliki intenzivnosti dela vseskozi aktivno sodelovali. Zahvaljujemo se tudi za vse pohvalne besede v zvezi z organizacijo seminarjev, ki bodo prispevali k nadaljnjemu usposabljanju in h krepitvi regionalne mreže in s tem k utrditvi našega položaja na trgu, prek uspešnega izvajanja regionalnega trženja

- s sistematično raziskavo trga
- tehnično in komercialno obdelavo trga
- enotno strategijo nastopa na trgu
- zadovoljevanjem vseh potreb uporabnika.

Tatjana KOLENC

Š. D.

Energetske elektronike, delovne organizacije Iskra Avtomatika. Novomeška temeljna organizacija je bila hkrati tudi gostiteljica zasedanja. Poleg Iskre so jugoslovansko delegacijo zastopali še predstavniki Rade Končarja, Energoinvesta, Minela in Elektrokovine.

Področja, ki sodijo v delovni program omenjene skupine, za katero je znano, da je ena izmed najbolj uspešnih v SEV, se delijo na:

- elementi energetske elektronike: močnostni transistorji, tiristorji, gto
- elektromotorni pogon, krmiljenje, regulacija
- uporabnost v CNC strojih — digitalne regulacije.

Omenjeno mednarodno, strokovno zasedanje je imelo vsekakor tudi velik pomen za naše gospodarstvo in v njegovem okviru tudi za Iskro. Poleg tega, da so se naši strokovnjaki lahko seznanili z razvojnimi usmeritvami SEV izmenjali izkušnje in podali naše poglede na njihove blagovne liste, so ugotovili tudi dosedanje poslovno sodelovanje. V okviru delovnega programa je bil namreč podpisan protokol o znanstveno-tehničnem sodelovanju med državami SEV in Jugoslavijo, kar z drugimi besedami pomeni, da je tako kot drugim predstavnikom jugoslovanskega gospodarstva tudi Iskri dana možnost, da se še aktivneje vključuje v mednarodno delitev dela.

V času tedenskega bivanja pri nas so udeleženci 23. zasedanja obiskali tudi novomeško Iskro, kjer so si ogledali proizvodnjo ter se seznanili s

programom in načinom vodenja TOZD. En dan pa je bil namenjen tudi obisku SOZD Iskra, kjer sta jih sprejela član poslovnega odbora SOZD Iskra, Aleksander Mihev in v. d. član poslovnega odbora SOZD Iskra, Miloš Kobe, ki sta jima predstavila Iskro in njene programe. Gostje so si tudi ogledali film o Iskri.

Š. D.

Ugledni predavatelji iz hannoverske univerze v Ljubljani

Ljubljana, 9. aprila. Delovna organizacija Iskra-Avtomatika in Železniško gospodarstvo Ljubljana sta v dogovoru z uglednim profesorjem dr. ing. Rudolfom Krackejem in njegovimi sodelavci s hannoverske univerze — Institut za promet, gradnjo železnic in železniški promet ter Consulting firmo Hacon, pripravili program predavanj, ki bi jih lahko zaokrožili v najnovejše dosežke in usmeritve nadaljnjega razvoja železniškega prometa v Evropi.

Približno sto predstavnikov ŽG Ljubljane, Zagreba, Beograda in Skupnosti jugoslovanskih železnic je po uvodnem pozdravnem nagovoru predsednika poslovnega odbora ŽG Ljubljane, Jožeta Štokarja in glavnega direktorja delovne organizacije Iskra-Avtomatika, Rudolfa Pirca, z zanimanjem sledilo izvajanju predavateljev skupine, ki jo vodi prof. Kracke, ki je hkrati tudi svetnik v ministrstvu za promet in član predsedstva Zveznih nemških železnic. V svojem uvodnem izjavljanju je kratko opredelil cilje in usmeritve železnice v Evropi:

»V mnogih deželah se dandanes govori o »renesansi« železniškega prometa in tako je dejansko opisan tudi sedanjí razvoj železnice.

Prometni sistem kolo/tirnice, ki je starejši kot 150 let, ima šest izstopajočih lastnosti, iz katerih lahko izločimo smotne in uporabne možnosti železnice:

- vodenje vozil po tiru ter njihova povezava na vozno pot,
- neomejene možnosti za graditev železniškega omrežja s pomočjo kretnic in križišč,
- gospodaren promet z vozili

- (vagoni) v vleki,
- majhna uporaba energije (v primerjavi z ostalimi prometnimi sredstvi),
- visoke hitrosti (do približno 300 km/h),
- avtomatsko obratovanje vozil ob visoki stopnji zanesljivosti.

Prve tri omenjene lastnosti sistema že v naprej določajo železnico kot linijsko prometno sredstvo med vozlišči z visokim navalom prometa; le tedaj lahko gospodarno obratuje.

V zadnjih treh omenjenih lastnostih: visoka hitrost, majhna poraba energije in avtomatizacija pa tiči za železnico še precejšen, do sedaj še neizčrpan, inovacijski potencial, ki ji nudi pomembne prednosti, da lahko konkurira z drugimi prometnimi sredstvi. Predpogoj za to pa je uporaba železnice v skladu s sistemom, ki npr. naravnost prepoveduje razširjeno železniško mrežo v slabo prometnih področjih, kjer vsaj ni gospodarnosti.

V zahodni Evropi, predvsem v Franciji in Nemčiji, trenutno gradijo mnogo novih prog, ki terjajo veliko finančnih sredstev. V obeh

državah se novi generaciji vozil postavlja ob bok sistem velikih hitrosti, ki odpira potniškemu prometu novo inovativno dimenzijo potovanja.

Renesansa pa je opaziti tudi v tovrstnem železniškem prometu. Nove transportne oblike omogočajo predvsem premostitev težkega tovornega prometa s ceste na železnico, kar na splošno štejejo za nujno potrebno. Tu pa lahko napravi železnica pomemben prispevek pri varovanju človekovega okolja in naravnih bogastev.

Odločilnega pomena pri vseh sedanjih aktivnostih posameznih železniških naprav pa je ozko mednarodno sodelovanje in usklajevanje bistvenih tehničnih parametrov in oblik obratovanja. Tako bodo lahko železnice prihodnosti, ki jih danes gradijo, ali dograjujejo, prispevale, da se bodo evropske države tesneje povezale. Možnosti so dane, če so zahteve po modernih železniških prometnih sistemih definirane in za njimi stoji skupna politična moč za njihovo uresničitev.

Predavanja, oz. teme, ki so sledile so bile sicer ostro strokovne,

Ugledni profesor hannoverske univerze dr. ing. Rudolf Kracke: cilji in usmeritve železnice v Evropi

vendar za udeležence izredno zanimive, saj so zajemale najnovejše dosežke na področju uporabe simulacijskih modelov v prometu in pri vzdrževanju prog ter na področju informiranja o vozni redih potniških vlakov in sicer:

- Model za racionalizacijo vzdrževanja prog, dr. ing. Hartmut Dannenberg
- Simulacijski model za odvijanje železniškega prometa v vozliščih in na progah, dr. ing. Werner Kretschmer

— Informacijski sistem o voznem redu potniških vlakov »ARI-ADNE«, dr. ing. Werner Kretschmer

— Računalniška podpora dispečerju pri vodenju prometa v vozliščih, mag. Leon Kos.

Se s posebnim ponosom moramo zapisati, da je v okviru predavanj z referatom Računalniška podpora dispečerju pri vodenju prometa v vozliščih, sodeloval tudi mag. Leon Kos iz delovne organizacije Avtomatika, ki se je pred časom strokovno izpopolnjeval prav na omenjeni hannoverski univerzi.

Za zaključek še informacija, da se je prof. dr. ing. Rolf Kracke ob tej priložnosti sestal tudi s predkanom Fakultete za gradbeništvo in geodezijo v Ljubljani, prof. dr. Florjanom Vodopivcem.

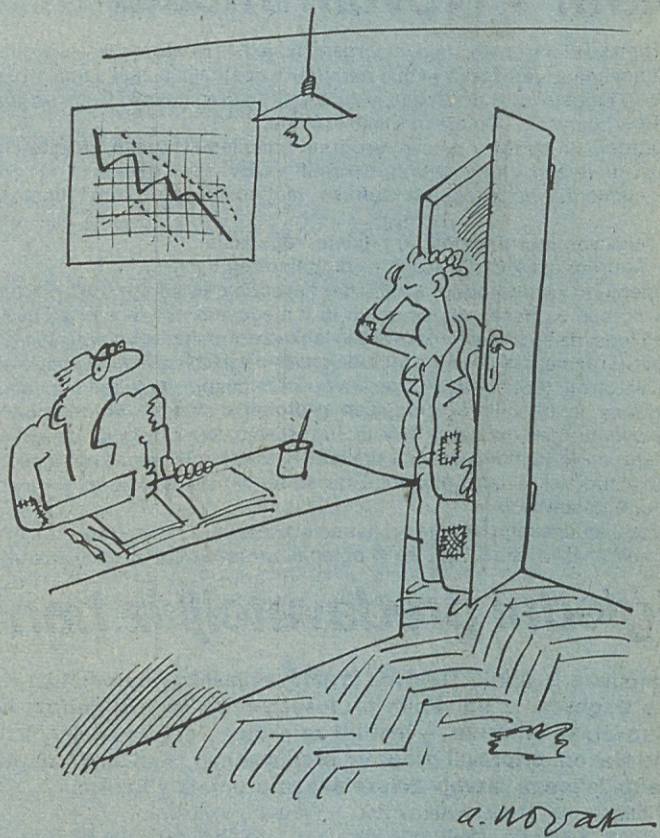
Š. D.

Med predavatelji je bil tudi mag. Leon Kos iz DO Avtomatika (tretji z leve)

— 10.000.— din regresa	
pri višini pokojnine do	60.000.— din
— 80.000.— din regresa	
pri višini pokojnine od	60.000.— — 70.000.— din
— 60.000.— din regresa	
pri višini pokojnine od	70.000.— — 80.000.— din

Potrdilo, oz. račun o letovanju in odrezek od pokojnine prinesejo upokojenci v Kadrovsko službo — Oddelek za družbene zadeve, Ljubljanska c. 24/a (Labore), kjer uveljavljajo dodatni regres za letovanje.

— Tovarš šef, kurirju Franceljnu ni uspelo oropati banke, kar pomeni, da je še edina možnost, da pridemo do denarja za plače, splavala po vodi

Mali oglas

A black and white photograph of a cityscape, featuring a prominent church with two tall, slender spires in the center. The foreground shows the rooftops of several buildings, and the background is filled with a dense urban area extending to the horizon.

ISKRA	LASTNOST ROBATEGA ČLOVEKA	SOVJET. IGRALEC VIDOV	MAJHNA MERSKA ENOTA (MNOŽ.)	ANTON VODNIK	TEMEN DEŽNI OBLAK	HRVAŠKI »PETROL«
JEZIKOVNA SKUPINA NARODOV						
OLIVNO ZELEN MINERAL						
OBRAMBNI IGRALEC				MARJAN ASLEC		
HČERKIN MOZ				ETIČNOST		
		OLIVER TWIST				
		NAŠA ARMADA			MONGOL. VLADAR	
FOTOGRAF						
TANTAL			ČEŠKO: DA			

Turno—smuški pohod na Krn

Prijave sprejema Volga Pajk iz DO
ERO, tel.: 2822, do srede, 22. aprila.

Iskra

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva Iskra — SOZD elektrokovinske industrije — Ljubljana. Ureja uredniški odbor. Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika: Miloš Pavlica, odgovorni urednik: Dušan Željeznov, tehnični urednik: Drago Pečenik. Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo. — Naslov: Ljubljana, Gregorčičeva 23 — telefon: 223-977. Priprava za tisk: DIC TOZD Grafika, Novo mesto. Tisk: ČTP Pravica — Dnevnik, TOZD Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila davka od prometa proizvodov.